

365.33
11/4/67
2.3

การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษายุ่งใหญ่

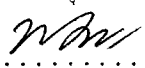
พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

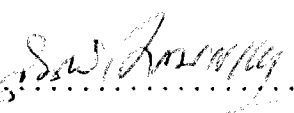
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

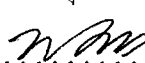
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร จิตตรบรธา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิทร ทองชั้น)

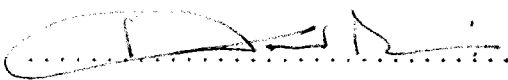
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร จิตตรบรธา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิทร ทองชั้น)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วราธรรม คัทพอ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่...๗... เดือน...๗๕๓๓... พ.ศ.2541

ประกาศศุภณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความกรุณาและช่วยเหลือของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร รัตนบรรเทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณท่านอาจารย์วรรณธรรม คัพพอ ที่กรุณาเป็นกรรมการร่วมสอบปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะอันมีค่าต่อความสำเร็จของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ฐิพ อ่อนโคกสูง ดร.สมคิด ศิลป์ประกอบ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร เขต 1-4 และนักศึกษาทุกคน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ทำให้ได้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ คุณประภาศรี อัมมวณิช ที่ได้กรุณาช่วยประสานงานให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ความคิดเห็นกับผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่บิดามารดา ที่ให้กำเนิดชีวิตผู้มีพระคุณอันสูงส่ง ครู-อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา อบรมสั่งสอนมา และบุตร-ภรรยา ที่คอยช่วยเหลือ ห่วงใย ให้กำลังใจมาโดยตลอด จนผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	9
ทฤษฎีทางจิตวิทยาว่าด้วยสาเหตุการติดสิ่งเสพติด	9
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด	13
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
งานวิจัยในประเทศ	38
งานวิจัยต่างประเทศ	40
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	44
การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	66
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	66
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การวิเคราะห์ข้อมูล	68
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
การอภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	75
ข้อเสนอแนะทั่วไป	75
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อหาและบทลงโทษตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 ..	20
2	ปริมาณของแอลกอฮอล์จากสิ่งที่มีน้ำหนักและวิธีการกลั่นในเครื่องต้มชนิดต่าง ๆ	24
3	ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 1	31
4	ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 2	33
5	ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 3	35
6	ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 4	36
7	ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 5	37
8	จำนวนร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง	52
9	จำนวนร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	55
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษา ผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	57
11	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพ มหานครโดยรวม จำแนกตามเพศ	59
12	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพ มหานครโดยรวม จำแนกตามอายุ	60
13	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพ มหานครโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	61
14	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพ มหานครโดยรวม จำแนกตามอาชีพ	62

15	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มหานครโดยรวม จำนวนตามรายได้	63
16	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มหานครโดยรวม จำนวนตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน	64
17	เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาผู้ใหญ่วัย จำนวนตามเขตที่ตั้งของ โรงเรียน	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัญหาการศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งคือปัญหานักเรียนติดสิ่งเสพติด นักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนอยู่ในขณะนี้ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติที่สำคัญยิ่ง และจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป ถ้าประชาชนติดสิ่งเสพติดจะทำให้ชาติมีกำลังอ่อนแอ เพราะชาติดุคคลที่มีความแข็งแรงไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ทุกฝ่ายในชาติจะต้องให้ความสนใจร่วมกันศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษและหาทางปราบปรามแหล่งผลิตและแหล่งค้าสิ่งเสพติดนั้น ๆ ช่วยหาทางบำบัดรักษาผู้ติดสิ่งเสพติดให้หายขาด ป้องกันผู้ที่ยังไม่ติดสิ่งเสพติดให้ห่างไกล และหาทางชี้แจงให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนของชาติให้เห็นโทษภัยของสิ่งเสพติดต่าง ๆ อย่างจริงจัง (สมชาย มัชฌิมทัศน. 2526 : 1)

ปัจจุบันสิ่งเสพติดได้แพร่เข้าไปในหมู่นักเรียนนักศึกษาและผู้ใช้แรงงานที่เริ่มต้นเข้าสู่อาชีพ จากสถิติพบว่า สิ่งเสพติดแพร่ระบาดเข้าสู่สถานศึกษาและผู้ใช้ สิ่งเสพติดเหล่านี้เป็นนักเรียนนักศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนถึง 20,304 คน และจำนวนดังกล่าวเป็นนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาถึง 15,200 คน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 43) และจากรายงานการศึกษาคุณภาพชีวิตและสุขภาพเยาวชน สภาพการใช้สิ่งเสพติดและทัศนคติที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2533 พบว่า นักเรียนวัยรุ่นอย่างน้อย 5 คน ในทุก ๆ 100 คน เคยใช้สิ่งเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่งมาแล้ว ดังนั้นจะเห็นว่าเยาวชนของชาติส่วนหนึ่งติดสิ่งเสพติดโดยเฉพาะนักเรียนนักศึกษา จึงควรได้มีการศึกษาว่าเด็กเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอย่างไร เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป (กรมการฝึกหัดครู. 2533 : บทคัดย่อ)

จากการศึกษาสาเหตุของการติดสิ่งเสพติด พบว่า เกิดจากตัวผู้เสพและสภาพแวดล้อม เช่น สาเหตุทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เป็นต้น การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสภาพแวดล้อมจากครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น สาเหตุเกิดจากจิตใจและบุคลิกภาพ กล่าวคือ ผู้มีแนวโน้มที่จะใช้ยาและติดยาเสพติดได้ง่าย มักเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอ ด้านจิตใจ เช่น อารมณ์วู่วาม สุขภาพจิตไม่ปกติ ขาดความมั่นใจ (สุพรรณี ชีรเวชเจริญชัย. 2532 : 87) มีบุคลิกแบบพึ่งพา (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2527 : 28) และยอมรับการชักจูง เรื่องสิ่งเสพติดจากเพื่อนได้ง่าย (นิออน กลิ่นรัตน์ และปรีชา กลิ่นรัตน์. 2523)

ส่วนผู้ที่สามารถต้านทานสิ่งเสพติดได้โดยไม่คิดจะทดลองเสพลสิ่งเสพลิตนั้น จากผลการวิจัย พบว่า เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพลสิ่งเสพลิต คือ รู้ว่าสิ่งเสพลิตมีอันตรายจึงเกิดความกลัว รู้สึกไม่ชอบ และต้องการจะอยู่ห่างไกลจากสิ่งเสพลิตให้มากที่สุด (มาณี สมิริสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. 2522 : 18)

อย่างไรก็ดี บุคคลจะมีทัศนคติต่อการเสพลสิ่งเสพลิตอย่างนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะจิตใจและบุคลิกภาพที่เกิดจากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพลิตให้รทษาในสถานศึกษา (ม.ป.ป. : 70) ที่เกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมต่อสิ่งเสพลิตว่า สิ่งใดดีหรือไม่ดี ควรจะมีการรู้จักยังคิด ผู้ที่มีทัศนคติที่ถูกต้องจะไม่ทดลองเสพลสิ่งเสพลิตแม้มีโอกาสใกล้ชิดกับสิ่งเสพลิต และประการสำคัญ คือ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพลิตที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง เด็กวัยรุ่นที่มีความรู้ว่สิ่งเสพลิตเป็นอันตรายจะเกิดความกลัวไม่กล้าทดลองสิ่งเสพลิต ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพลิตที่ไม่ถูกต้องจากผู้อื่น เช่น เพื่อน อาจเชื่อเพื่อน และยอมรับการชักจูงได้ง่าย ทำให้ไม่สามารถต้านทานการติดสิ่งเสพลิต (Botvin. 1986 : 369 - 374)

ตามสภาพและสาเหตุดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 18) จึงได้กำหนดให้มีการสอนเกี่ยวกับรทษของสิ่งเสพลิตว่ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไป ให้การศึกษาแก่นักเรียนให้รู้ถึงลักษณะสิ่งเสพลิตชนิดต่าง ๆ และชี้ให้เห็นถึงรทษและอันตรายจากสิ่งเสพลิตนั้น ๆ จนเกิดความกลัวเสียแต่เริ่มแรกก็ได้ชื่อว่า เป็นการป้องกันเสียแต่ต้นเหตุ

เพื่อมาให้เกิดผลยุ่งยากตามมาภายหลัง ดังนั้นการให้การศึกษาก็เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาที่ต้นเหตุปัญหาสิ่งเสพติดได้ส่วนหนึ่ง โดยให้มีการเรียนการสอนเรื่องสิ่งเสพติดอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้เห็นโทษเห็นภัยของสิ่งเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 1 - 6) จึงได้กำหนดแผนป้องกันสิ่งเสพติดของ กระทรวงศึกษาธิการ ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ.2535-2539) ขึ้นไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน ดังกล่าว โดยได้กำหนดนโยบายในการใช้กระบวนการทางการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การใช้สิ่งเสพติดโดยมุ่งหาวิธีป้องกันบุคคลให้มีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งเสพติด โดยมีมาตรการ พัฒนาความรู้พื้นฐานในการป้องกันการบริโภคสิ่งเสพติดแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มาตรการ การป้องกันการบริโภคสิ่งเสพติดของนักเรียน นักศึกษานำแผนการป้องกันสิ่งเสพติดสำหรับนักเรียน นักศึกษาโดยกำหนดให้มีการสอนในทุกวิชา เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ เกิดความคิด ความเชื่อ เจตคติ เป็นของตนเอง และมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันสิ่งเสพติด นอกจากนี้ ทางโรงเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สะอาดเรียบร้อย ร่มรื่น สวยงาม และน่าอยู่ พร้อมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อนักเรียน นักศึกษาใช้เวลาสำหรับ นันทนาการ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะมีนโยบายในการป้องกันสิ่งเสพติดใน สถานศึกษาดังกล่าวแล้ว ปัญหาสิ่งเสพติดยังไม่หมดไป ในทางตรงกันข้าม สิ่งเสพติดยังคง แพร่หลายในหมู่นักเรียน นักศึกษา เนื่องจากมีผู้ผลิตสิ่งเสพติด มีการซื้อขายสิ่งเสพติดกันอยู่ อย่างกว้างขวางและในรูปแบบใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่ที่ไม่ได้อยู่ใน สถานศึกษา เยาวชนนอกโรงเรียนเหล่านี้ ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่สมัครเข้ามาเป็นนักศึกษาของกรม การศึกษานอกโรงเรียน โดยได้ศึกษาในหลักสูตรผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งอาจมีนักศึกษาบางกลุ่มตกเป็นเหยื่อของสิ่งเสพติดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ด้วยความสำคัญดังกล่าวนี้ ประกอบกับในสภาวะปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของ สิ่งเสพติดที่มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติในอนาคต และเพื่อเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการ ป้องกันสิ่งเสพติดของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการ

แก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึงความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เพื่อจะได้ทราบว่านักศึกษาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับมัธยมศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดมากน้อยเพียงใด และมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย และกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติด ตลอดจนสามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนของชาติให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิ่งเสพติดมากน้อยเพียงใด และอย่างไร เพื่อได้หาแนวทางป้องกันการติดสิ่งเสพติดต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างถึงระดับความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษา จานนงตามตัวแปรอิสระ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ แก้ไขและป้องกันปัญหาให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้านี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนและลงทะเบียนเรียนแบบชั้นเรียนที่กำลังเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2540 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 87 โรงเรียน จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่รวมทั้งสิ้น 23,000 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเลือกมาจากประชากรโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Yamane'. 1970 : 886 - 887) จากประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 393 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 18 ปี
- 2) 18 - 35 ปี
- 3) 35 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

- 1) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- 2) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.4 อาชีพ

- 1) รับราชการ
- 2) รับจ้าง

3.1.5 รายได้ต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 2) 5,000 บาทขึ้นไป

3.1.6 เขตที่ตั้งของโรงเรียน

- 1) เขต 1
- 2) เขต 2
- 3) เขต 3
- 4) เขต 4

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งเสพติด

3.2.2 เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สิ่งเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุเมื่อร่างกายได้รับแล้วโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น กิน สูบ ฉีด ดม จะทำให้เกิดความต้องการและเกิดโทษต่อร่างกาย ในที่นี้หมายถึงเฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบาดในสถานศึกษา 6 ชนิด คือ เฮโรอีน กัญชา ยาม้า ไอระเหย บุหรี่ และสุรา
2. ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการบอกประเภทและโทษสิ่งเสพติดในสถานศึกษา 6 ชนิดได้
3. เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งเสพติด พอใจหรือไม่พอใจในการบริโภคสิ่งเสพติด
4. นักศึกษาผู้ใหญ่ หมายถึง นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนแบบชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในกรุงเทพมหานครทั้ง 4 เขตการศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2539
5. วิธีเรียนแบบชั้นเรียน หมายถึง วิธีเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญวิธีหนึ่งใน 3 วิธี คือ วิธีแบบชั้นเรียน วิธีเรียนทางไกล และวิธีเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ที่พลาดหรือขาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งนักศึกษาที่ไปเรียนจะใช้เวลาเรียนในตอนเย็นเวลาประมาณ 17.00-20.00 น. และเมื่อศึกษาตามหลักสูตรแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรให้จบหลักสูตรของแต่ละระดับ
6. เขตที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง พื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 เขต ได้แก่
 - 6.1 เขต 1 ได้แก่ เขตบางกอกน้อย บางพลัด บางกอกใหญ่ ภาษีเจริญ ธนบุรี ราษฎร์บูรณะ คลองสาน บางขุนเทียน จอมทอง และหนองแขม
 - 6.2 เขต 2 ได้แก่ เขตพญาไท ดุสิต บางซื่อ พระนคร บิ่อมปราบ สัมพันธวงศ์ ราชเทวี สาคร พทุมวัน บางรัก และดินแดง

6.3 เขต 3 ได้แก่ เขตคลองเตย พระโขนง ห้วยขวาง ยานนาวา บางกะปิ
ลาดพร้าว บางคอแหลม ประเวศ จตุจักร และสวนหลวง

6.4 เขต 4 ได้แก่ เขตมีนบุรี หนองจอก ลาดกระบัง บึงกุ่ม บางเขน และ
ดอนเมือง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ทฤษฎีทางจิตวิทยาว่าด้วยสาเหตุการติดสิ่งเสพติด
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด
3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีทางจิตวิทยาว่าด้วยสาเหตุการติดสิ่งเสพติด

1. ความหมายเจตคติ มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

เครทซ์ และครัทช์ฟิลด์ (Kretch and Crutchfield. 1948 : 152) กล่าวว่า เจตคติเป็นผลรวมของกระบวนการที่ก่อให้เกิดสภาพจิตใจ อารมณ์ การยอมรับ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ของบุคคล และสอดคล้องกับ ไตรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2) ซึ่งได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่ประเมินจากความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ ตลอดจนความคิดเห็น ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในทิศทางที่ประเมินไว้

เธอร์สตัน (Thrustone. 1967 : 39) กล่าวว่า เจตคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกละเอียดและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทบาท องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างได้ว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เคนด์เลอร์ (Kendler. 1974 : 671) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติ คือ ความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่จะสนับสนุนหรือต่อต้านประสบการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของเจตคติโดยอาศัยพฤติกรรมแบ่งออกเป็นสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เรียกว่า เจตคติ

ทางบวก และแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ เรียกว่า เจตคติทางลบ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติ ค้วน ขาวหนู (ม.ป.ป. : 15 - 16) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของเจตคติที่จะก่อให้เกิดท่าทีความรู้สึและการปฏิบัติ คือ องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การแสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจ ชอบหรือเห็นด้วย ลักษณะนี้เรียกว่า เจตคติเชิงบวกหรือเชิงนิมาน (Positive Attitude) อีกลักษณะหนึ่งคือการแสดงออกที่ไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย เปื้อหน่าย จึงช้ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า เจตคติเชิงลบ หรือเชิงนิเสธ (Negative Attitude)

โรคิช (Rokeach, 1970 : 112) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้ จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮาน (Hahn, 1962 : 161 - 162) ซึ่งกล่าวว่า เจตคติเป็นแรงจูงใจที่บุคคลจะกระทำตามความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และมีพื้นฐานมาจากความเชื่อ เช่น เชื่อว่าสิ่งใดถูกก็จะเกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 3) กล่าวว่า เจตคติเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ เหม ทองชัย (2523 : 41 - 42) ที่กล่าวว่า เจตคติหมายถึงความคิดเห็น หรือความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น เจตคติเป็นเครื่องกำหนดแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคล เจตคติไม่อาจวัดได้โดยตรง แต่วัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงออกมาในรูปความเชื่อ ท่าทาง ความคิดเห็น เจตคติมีระดับความมากน้อย และมีทิศทางซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นลักษณะของความพึงพอใจ เห็นชอบ สรรค์หา ยอมรับ
สนับสนุน ปฏิเสธด้วยความเต็มใจ

2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นลักษณะของการแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับเจตคติเชิงนิมาน เช่น ไม่ชอบ ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ทำตาม

3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ ไม่ชอบหรือไม่เกลียด

3. ทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันสิ่งเสพติด มีดังต่อไปนี้

3.1 การป้องกันสิ่งเสพติด นักวิชาการได้เสนอแนวคิดไว้แตกต่างกัน สรุปได้เป็นดังนี้

แนวความคิดนี้มีความเชื่อว่าการจะแก้ไขปัญหของระบบใหญ่ได้ จำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงระบบย่อย ๆ แต่ละระบบให้ดีขึ้นก่อน ในการป้องกันปัญหาสิ่งเสพติดก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างหรือเปลี่ยนแปลงบุคคลแต่ละคนให้เป็นคนดี จึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่นิยามใช้กัน ได้แก่

ทฤษฎีที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีเหตุผลและพร้อมที่จะตอบสนองต่อข่าวสารใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์เสมอ ซึ่งจะทำให้บุคคลสร้างหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติอันจะเป็นผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด (Socratic - Rational)

ทฤษฎีที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปทัสฐานจากกลุ่มที่ตนผูกพันอยู่ (Model Social - Psychological Model)

ส่วนเป้าหมายของการป้องกันสิ่งเสพติดโดยการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ได้แก่ การที่บุคคลมีเจตคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

3.2 การเปลี่ยนแปลงระบบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการเพิ่มหรือลดความต้องการสิ่งเสพติดของบุคคล หรือปริมาณสิ่งเสพติดในท้องตลาด การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล จึงนับเป็นวิธีที่จำเป็น การลดความต้องการสิ่งเสพติดด้วยการแก้ปัญหาซึ่งเน้นที่ตัวบุคคลแต่เพียงด้านเดียวย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีการสร้างสรรค์ค่านิยม วัฒนธรรม ฯลฯ ของสังคม ควบคู่ไปกับการพัฒนาตัวบุคคลด้วย รูปแบบการเปลี่ยนแปลงระบบสิ่งแวดล้อมที่นิยามกัน ได้แก่

รูปแบบที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป (Liberal Model) มีหลักการคือ ให้ความสำคัญมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การแสดงประชามติต่อต้านสิ่งเสพติด

รูปแบบที่มีลักษณะฉับพลันทันที (Radical Model) มีหลักการคือ ใช้จิตวิทยาชุมชน เช่น การปลูกเรื้อราให้คนในชุมชนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาก็เผชิญอยู่

ส่วนเป้าหมายของการป้องกันสิ่งเสพติด โดยการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การสร้างเสริมวัฒนธรรมที่ถูกต้อง เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่และดื่มสุรา การอบรมเลี้ยงดูบุตร

4. สรุปกรอบความคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิ่งเสพติด

กรอบความคิดในการวิจัย เป็นการผสมผสาน หลักการ แนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังต่อไปนี้

องค์การที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดในสหรัฐ (The Strategy Council on Drug Abuse) ได้อธิบายว่าการต้านทานสิ่งเสพติดเป็นเรื่องของการรู้คิด การติดต่อระหว่างบุคคล และความสมบูรณ์ด้านอารมณ์ ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง (Nowlis. 1981 : 34 - 37) รวมทั้งการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งเสพติดที่ช่วยให้ตระหนักถึงอันตรายของสิ่งเสพติด ดังนั้นผู้ที่มีการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจอารมณ์ สังคม และทัศนคติที่ถูกต้อง จึงสามารถต้านทานสิ่งเสพติดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สักดิ์ชัย นิรัฐทวี (2532 : 42 ; อ้างอิงมาจาก Encore. 1986 : 369 - 374 ; Shaner. 1977 : 168) ที่ว่า การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใด เมื่อบุคคลได้รับแรงกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกที่เป็นผลจากการเรียนรู้ และประสบการณ์แล้วจะสนองตอบในรูปของความเชื่อตามการรับรู้และจะกระทำตามการรับรู้ และความรู้สึกที่แสดงออกในรูปของพฤติกรรมหรือคำพูด

เซียร์ และคนอื่น ๆ (Sears and others. 1988 : 161 - 168) ได้อธิบายว่า ทัศนคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้ที่ได้รับแรงเสริมจนเกิดเป็นข้อมูลที่นำมาสัมพันธ์กับความรู้สึกก่อนแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมเช่นเดียวกันกับดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533 : 5 - 8) ได้อธิบายว่า ทัศนคติของบุคคลประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ (1) ความรู้เชิงประเมิน หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของสิ่งนั้น (2) ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ

พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น เช่น เมื่อบุคคลรู้ว่าสิ่งใดมีโทษบุคคลจะไม่ชอบหรือเกลียดสิ่งนั้น

(3) เป็นการมุ่งกระทำคือ ความริ้นเืองหรือพร้อมจะแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับความรู้สึกส่วนตน โดยอาศัยจิตลักษณะอื่นของบุคคล

ดังนั้นทัศนะของเด็กวัยรุ่นที่มีต่อสิ่งเสพติดคือ เด็กจะเรียนรู้การรับข้อมูลจากครอบครัว เพื่อน โรงเรียน สื่อมวลชน และสถาบันอื่น ๆ มาเป็นความรู้ว่า หากเสพเข้าไปแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร จนทำให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เด็กที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอย่างถูกต้อง สมบูรณ์ จะเรียนรู้ว่าสิ่งเสพติดเป็นอันตรายเกิดความรู้สึกว่าไม่ชอบจึงรังเกียจ ไม่อยากเข้าไปและพร้อมที่จะปฏิเสธต่อต้านและทำลายสิ่งเสพติด ถ้าเด็กได้รับข้อมูลบิดเบือนหรือไม่ครบถ้วน อาจทำให้มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง และริ้นเืองที่จะใช้สิ่งเสพติดได้ง่าย (McGuire. 1985 : 289) ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีความรู้เกี่ยวกับอันตรายของสิ่งเสพติดจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งเสพติด (ศูนย์เวชศึกษาป้องกันวิทยาลัยครุชนบุรี. 2527 : 65) มาณี สมิธิสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ (2522 : 59) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทดลองสิ่งเสพติด แม้จะมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดไม่มากนัก แต่เชื่อว่าสิ่งเสพติดเป็นอันตรายจึงเกิดความกลัวและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเส่งสิ่งเสพติด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

1. ความหมายสิ่งเสพติด พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2528 (ราชกิจจานุเบกษา. 2528 : 32 - 33) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า ยาเสพติดให้โทษหมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตาใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเส่งขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยามีความต้องการเส่งทั้งทางร่างกายและจิตาใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพิษหรือส่วนของพิษที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจาผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย

อรเพ็ญ นาควัชร (2529 : 64) ให้ความหมายไว้ว่า สิ่งเสพติด หมายถึงสารเคมี ยา หรือวัตถุใด ๆ ก็ตาม เมื่อร่างกายได้รับเข้าไปแล้วโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น กิน สูบ ฉีด ดม จะทำให้เกิดอาการต่อร่างกาย คือ จะต้องได้รับอยู่เป็นประจำ จะต้องเพิ่มขนาดของสารนั้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้ใช้และทำให้เกิดการเสพติด ซึ่งเกิดการเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของชนิดนั้น ๆ สารแต่ละชนิดมีฤทธิ์ทำให้เกิดการเสพติดมากน้อยไม่เหมือนกัน แต่โดยทั่ว ๆ ไปมักเรียกกันว่า "ยาเสพติด" เพราะมีหลายชนิด ถ้าผู้ใช้ไม่ถูกวิธีหรือใช้ในทางที่ผิดก็กลายเป็นยาเสพติดได้

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้ว โดยการกิน ฉีด สูบ หรือดม จะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนี้โดยเฉพาะลักษณะต่อไปนี้

1. ผู้ใช้ยา ต้องเพิ่มขนาดของยาตลอดเวลา
2. เมื่อหยุดใช้ยา จะทำให้เกิดอาการอดยา
3. ผู้ที่ใช้ยาเป็นเวลานาน จะเกิดมีความต้องการยามากขึ้น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
4. ผู้ที่ใช้ยานี้เป็นเวลานาน ยาจะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้ใช้ด้วย

2. ประเภทสิ่งเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แบ่ง

ประเภทของยาเสพติดออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ

ประเภทแรก คือ ยาเสพติดให้โทษร้ายแรง เช่น เฮโรอีน

ประเภทที่สอง คือ ยาเสพติดประเภททั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคอิน และฝิ่น

ประเภทที่สาม คือ ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภทที่สอง คือ ยาเสพติดประเภททั่วไป ผสมอยู่ด้วย เช่น ยาแก้ไอ ผสมโคเคอิน

ประเภทที่สี่ คือ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทหนึ่งหรือประเภทสอง เช่น อาร์เซติกแอนไฮไดรต์ อาเซติกคลอไรด์

ประเภทที่ห้า คือ ยาเสพติดที่มีใ้คื้ออยู่ในประเภทหนึ่งถึงประเภทสี่ เช่น กัญชา ฝิ่น

กระท่อม

ประเภทยาเสพติด นอกจากจะแบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษแล้ว ยังสามารถแบ่งตามแหล่งกำเนิดของยาและฤทธิ์ของยาอีก

ประเภทของสารเสพติด แบ่งตามแหล่งเกิดของยาได้ 2 ประเภท

1. ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) เช่น ฝิ่น กัญชา กระท่อม ฯลฯ
2. ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับ ยา

ระงับประสาท

แบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายได้ 4 ประเภท

1. ยากดประสาท (Depressant Drug) ทำให้ประสาทสมองมีนชา อารมณ์จิตใจเฉื่อยชา กล้ามเนื้อหย่อนคลายตัว ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน ยานอนหลับ เช่น บาร์บิทูเรท ไดอาซีแพม
2. ยากระตุ้นประสาท (Stimulant Drug) ทำให้ประสาทและสมองตื่นตัว กระวนกระวาย ได้แก่ กระท่อม แอมเฟตามีน หรือยาบ้า ยาขยัน
3. ยาหลอนประสาท (Hallucinogen Drug) ทำให้ประสาทหลอนเห็นภาพผิดไปจากปกติ ความรู้สึกสัมผัสแปรปรวน มีปฏิกิริยาผิดไปจากความจริงทั้งหมด ได้แก่ แอล เอส ดี และสารเคมีบางชนิด
4. ยาที่ออกฤทธิ์ผสมผสานกัน (Mixed Drug) ยาเสพติดบางชนิด เมื่อเสพปริมาณน้อย จะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท เช่น กัญชา ต่อมาจะกดประสาท ถ้าเสพปริมาณมากขึ้นอีกจะทำให้ประสาทหลอน

3. สิ่งเสพติดที่แพร่ระบาดในสถานศึกษา สิ่งเสพติดมีหลายชนิด แต่ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะที่มีการแพร่ระบาดในสถานศึกษา 6 ชนิดคือ เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า ไอระเหย บุหรี่ และสุรา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เฮโรอีน ได้จากการนำมอร์ฟินไปแปรสภาพด้วยกรรมวิธีทางเคมี จะได้สารเรียกว่า เฮโรอีน มีลักษณะหลายรูปแบบ เช่น ผงสีขาว หรือสีครีม เป็นก้อน หรืออัดเป็นแท่งรูปสี่เหลี่ยม มีทั้งเป็นเม็ด และสารละลายชนิด ใช้ชื่อการค้าว่า ผงขาว แคล็บ ไข่

เฮโรอีน เบอร์ 4 เป็นผงสีขาวหรือสีครีม มีความบริสุทธิ์สูง

เฮโรอีน เบอร์ 3 เป็นเกล็ดมีสีต่าง ๆ เช่น สีเทา สีน้ำตาล และสีดินลูกรัง มีความบริสุทธิ์ต่ำ เพราะผสมสารต่าง ๆ ลงไป เช่น สีควินิน และสตริกนิน

3.2 กัญชา เป็นพืชล้มลุกจากพวกหญ้า ต้นสูงประมาณ 2-4 ฟุต ใบแตกเป็นแฉกคล้ายใบละหุ่งหรือมันสำปะหลัง เป็นพืชที่ขึ้นอยู่ในเขตร้อน ดอกและใบของต้นกัญชาตัวเมียจะมียางเหนียว ๆ ปกคลุมอยู่ ยางเหนียว ๆ เป็นสารชนิดหนึ่งที่ต้นกัญชาผลิตออกมา เพื่อปกคลุมใบอ่อนและดอก ถ้ามีแดดร้อนเท่าใด ก็จะมียางเหนียว ๆ มาก และเข้มข้นเท่านั้น ยางเหนียว ๆ เป็นสารเสพติดในกัญชาคือ เตตราไฮโดรคannabinol (Tetrahydro Canabinol) หรือที.เอช.ซี (T.H.C.)

ฤทธิ์ของกัญชาคือกระตุ้นประสาท กล่อมประสาทแก้ปวด และออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทหลายอย่างในขณะเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นกับขนาดที่ใช้วิธีเสพ

การสูบกัญชาซึ่งมวนไว้ในลักษณะเหมือนกับบุหรี่ 1 มวน จะมีผลทำให้ความจำของผู้สูบเสียไปชั่วขณะ ความสามารถในการทำงานที่จะต้องให้สมองเสียไป ผู้สูบจะเกิดความสับสนระหว่างอดีต ปัจจุบันและอนาคต บุคลิกภาพจะเปลี่ยนไป

การเสพกัญชาในขนาดสูงจะทำให้ผู้สูบบมีอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา เกิดความระแวง ความคิดสับสน และอาจทำให้เกิดโรคจิตที่เรียกว่าจิตเภท (Schizophrenia) ผู้ป่วยจะแยกตัวออกจากสังคม ไม่สนใจในตนเอง ความคิดสับสนไม่ต่อเนื่อง หูแว่ว

3.3 ยาบ้า ยาขยัน ยาโรติบ ยาแก้ง่วง เป็นชื่อที่บุคคลทั่วไปรู้จัก แอมเฟตามีน มีชื่อทางการค้าว่า เบนซิดรีน ยานี้จะกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้สมองตื่นตัวอยู่เสมอ ไม่เกิดอาการง่วงหลับ เป็นยาที่รู้จักกันดีในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ผู้ขับรถสิบล้อ นักเรียน นักศึกษาบางกลุ่ม ในวงการแพทย์ใช้แอมเฟตามีนและอนุพันธ์ของมันในการรักษาโรคอ้วน โดยที่ยานี้มีผลในการควบคุมศูนย์ที่ทำหน้าที่หิวทำให้ไม่รู้สึกหิว น้ำหนักจะลดลง เนื่องจากร่างกายได้รับอาหารน้อยลง

การใช้แอมเฟตามีนเป็นประจำจะทำให้เกิดเสพติด เนื่องจากยานี้ทำให้เกิดชินยาง่าย และเมื่อได้รับยาฤทธิ์ของยาที่ไม่พึงประสงค์ก็คือ ตื่นเต้น หวาดกลัว สั่น อ่อนเพลีย สับสน ประสาทหลอน ความจำเสื่อม สติปัญญาทึบ ระแวง มีเสียงแว่วรอบตัว และรู้สึกคล้ายจะมีคนทำร้ายเป็นสาเหตุทำให้รุกรานผู้อื่น

การเป็นพิษเนื่องจากได้รับแอมเฟตามีนเกินขนาด หรือเกิดอาการพิษเฉียบพลัน ผู้ป่วย จะมีความดันโลหิตสูง กระวนกระวาย นอนไม่หลับ ขาดความรับผิดชอบ สมรรถภาพทางจิตเสื่อม ผู้จำเป็นต้องใช้แอมเฟตามีน หรืออนุพันธ์ของมันช่วยลดความอ้วน ควรใช้ภายใต้การดูแลของ แพทย์เท่านั้น เพราะอันตรายของยามีนี้น่ากลัว

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (2539) แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ให้ตัวยาดังต่อไปนี้เป็นยาเสพติดให้โทษ ได้แก่

1. แอมเฟตามีน (Amphetamine)
2. เด็กซ์แอมเฟตามีน (Dexamphetamine)
3. 2-5 ไดเมทอกซี -4- เอทิลแอมเฟตามีน (2-5 Dimethoxy -4- Ethylamphetamine, DOET)
4. ไดเมทอกซีแอมเฟตามีน (Dimethoxyamphetamine, DMA)
5. ไดเมทอกซีโบรมอแอมเฟตามีน (Dimethoxybromoamphetamine, DOB)
6. เลแอมเฟตามีน (Levamphetamine)
7. เลโวเมทแอมเฟตามีน (Levomethamphetamine)
8. เดกซ์โตรโลเซอไรด์ หรือแอลเอสดี หรือแอลเอสดี -25 ((+)-Lysergide หรือ LSD หรือ LSD 25)
9. เมโคลควาลอน (Mecloqualone)
10. เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine)
11. เมทาควาลอน (Methaqualone)
12. 5 - เมทอกซี - 3,4 เมทิลีนไดออกซีแอมเฟตามีน (5- Methoxy -3,4- Methylenedioxyamphetamine, MMDA)
13. เมทิลีนไดออกซีแอมเฟตามีน (Methylenedioxyamphetamine, MDA)
14. 3,4 - เมทิลีนไดออกซีเมทแอมเฟตามีน (3,4 - Methylenedioxymethamphetamine, MDMA)
15. พาราเมทอกซีแอมเฟตามีน (Paramethoxyamphetamine, PMA)

16. ไตรเมโทกซีแอมเฟตามีน (Trimethoxyamphetamine, TMA)

นอกจากนี้ยังมีการตรวจเพื่อพิสูจน์หาสารเสพติดให้โทษในปัสสาวะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน การตรวจพิสูจน์เบื้องต้นนั้น เป็นการตรวจพิสูจน์เพื่อคัดแยกตัวอย่างปัสสาวะที่ให้ผลเป็นบวก (สีม่วง) ว่ามีความเป็นไปได้ว่ามีสารออกฤทธิ์ของยาบ้า คือ เมทแอมเฟตามีน แอมเฟตามีน อีเฟดรีน ผสมอยู่ออกจากตัวอย่างปัสสาวะ โดยใช้ชุดน้ำยาตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ้ามีสารออกฤทธิ์ของยาบ้าจริงจะทำให้ปัสสาวะเปลี่ยนเป็นบวก (สีม่วง) ทันที และจะได้นำปัสสาวะที่ให้ผลเป็นบวก (สีม่วง) มาตรวจอย่างละเอียดอีกครั้งในห้องปฏิบัติการ โดยใช้วิธี TLC (thin layer chroma tography) เพื่อแยกสารผสมออกจากกัน จะพบว่า มีสารใด มีปริมาณเท่าใด (นาโนกรัม/มิลลิลิตร) ในเวลาเท่าใด (นาที) เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการตรวจหาสารเสพติด (ยาบ้า) ในปัสสาวะในขนาดความเข้มข้นตั้งแต่ 300 ng/ml ขึ้นไป ซึ่งผลการตรวจสอบในขั้นนี้จะสามารถยืนยันผลการตรวจได้แม่นยำ และถูกต้องว่าผู้ที่ผ่านการตรวจแล้วเสพยาเสพติดหรือไม่

ดังนั้นจะเห็นว่าการแก้ปัญหาการรบกวนอน เฟลีย ของผู้ชี้แรงงาน เช่น ผู้ขับรถ หรือนักศึกษาโดยการใช้อัมเฟตามีนแก้ปัญหา เป็นสิ่งไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้โทษสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ

3.4 ไอระเหย (Inhalants) เป็นสารชนิดไฮโดรคาร์บอนซึ่งระเหยได้ การติดยา ไอระเหยนี้ หมายถึง พวกแอโรโซล (Aerosols) เท่านั้น ไม่ได้หมายถึง ไอระเหยซึ่งใช้เป็นยาสูบ เช่น อีเทอร์คลอโรฟอร์มหรือไนตรัสออกไซด์ (ก๊าซหัวเราะ)

ชนิดของไอระเหยที่ควรรู้จัก น้ำยาล้างแลคเกอร์และสี กาว พลาสติก แลคเกอร์ ทินเนอร์ กาวทาเครื่องบินเล็ก น้ำหมึกปากกาถูกลิ้น น้ำยาล้างเล็บ น้ำยาล้างรอยดำ น้ำยาซักแห้ง สเปรย์สำหรับไล่แมลง

พฤติกรรมของมนุษย์ในการสูดดมสารระเหยไฮโดรคาร์บอน เพื่อหนีทุกข์เพิ่มความสุข พบว่า ได้มีในยุโรป อังกฤษ อเมริกา ตั้งแต่ พ.ศ. 2343 ต่อมาการสูดดมกาวและยาทาเล็บ เริ่มขึ้นในปี 2403 องค์การอนามัยโลกประกาศว่า การดมสารระเหย (Inhalants) เช่น ทินเนอร์ผสมสี แลคเกอร์ทาเครื่องเรือน น้ำมันเบนซิน เป็นสิ่งผิดกฎหมาย และเป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของมนุษย์ เสนอให้ประเทศต่าง ๆ ออกกฎหมายว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายต้องมี

มาตรการควบคุม เพราะเกิดปัญหาสำคัญในวัยรุ่นและเยาวชนทำให้ผู้เสพติด อาการเมามายควบคุมตนเองไม่ได้ มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว นอกจากนี้ยังทำให้เกิดอันตรายแก่ระบบทางเดินหายใจตั้งแต่จมูกถึงปอด

จากการวิจัยของหลายสถาบัน พบว่า ผู้เสพติดนี้มักเป็นวัยรุ่น หรือเยาวชนอายุน้อยกว่า 25 ปี ปัญหาในการเสพติดในประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา และการเสพติดระเหยอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายที่ร้ายแรง เช่น เฮโรอีน

เด็กที่เสพติดมากมาจากครอบครัวที่แตกแยก มีประวัติถูกตำรวจจับกุม มีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง เมื่อเสพติดแล้วมักจะไม่สนใจต่อการเล่าเรียน ง่วงซึม

ไอระเหยเหล่านี้ใช้โดยวิธีสูดดม ไอระเหยจัดอยู่ในกลุ่มของยาซึ่งกดสมองคล้ายคลึงกับฤทธิ์ของแอลกอฮอล์และยานอนหลับ แต่อาการของผู้ที่ได้รับไอระเหยต่างชนิดกันได้แตกต่างกัน พบว่า ในระยะแรกที่ได้รับไอระเหย มีอารมณ์เคลิ้มฝันเล็กน้อย แล้วตามด้วยความง่วงซึม ไม่รู้จักกาลเทศะ การทรงตัวเสียไปจนเดินเซ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้ติดไอระเหยแสดงออกมคล้ายกับคนเมาเหล้า สารระเหยบางชนิดทำให้ประสาทหลอนหลงผิด และไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ถ้าได้รับสารชนิดนี้ในขนาดสูง ๆ จะทำให้เกิดอาการชัก หมดสติ และตายได้ในที่สุด

สาเหตุการติดไอระเหย เพราะเข้าใจว่าบุคคลโดยเจตนาวัยรุ่น เมื่อมีอาการผิดปกติ เช่น อาการของโรคจิต กระวนกระวาย หรือเศร้าซึม มักหาทางออกโดยการติดไอระเหยเพื่อบรรเทาอาการเหล่านั้น หรือเพื่อเข้ากับสังคมของตนได้ หรือเพื่อระงับความไม่พอใจในชีวิตประจำวัน

ส่วนวิธีการดมสารระเหย มีหลายวิธีด้วยกัน เช่น ใส่สารใส่ห่อด้วยผ้าเช็ดหน้า วิธีนี้ผู้เสพติดมักจะนำลักษณะฝ่ามือใหม่เป็นสี น้ำตาล จากสารระคายเคืองบริเวณผิวหนังที่ฝ่ามือใส่ในขวดยาต้ม วิธีนี้โดยเอาใส่ยาต้มออกแล้วเอาสารใส่ห่อสารระเหยใส่แทน มักพบในผู้หญิง และไม่มีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอื่น ๆ สูดดมโดยตรงจากขวด วิธีนี้มักใช้กับแอลกอฮอล์ พอเหมาะสำหรับพกพาเปิดฝาขวดสูดดมได้เลย ใส่ถุงพลาสติก แล้วใส่หลอดกาแฟสูด วิธีนี้เสพติดยาใส่หลอดกาแฟอยู่เหนือระดับสารระเหยสูดดมส่วนที่ระเหยขึ้นมา และฉีดสเปรย์ใส่ถุงแล้วสูดดมจนหมดกลิ่น วิธีนี้อันตรายมากเนื่องจากปริมาณความเข้มข้นของสารระเหยสูง

ในเรื่องสารระเหย มีพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533 ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีมาตรการควบคุมและบทลงโทษ คือ

ตาราง 1 ข้อหาและบทลงโทษตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

ข้อหา	บทลงโทษ
- ห้ามมิให้ผู้ใดขายสารระเหยแก่ผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี เว้นแต่เป็นการขายโดยสถานศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอน - ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือขายสารระเหยต้องจัดทำมีภาพเครื่องหมายหรือข้อความที่ภาษาชนบรจุหีบห่อบรรจุสารระเหยเพื่อเตือนให้ระวังการใช้สารระเหย - ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จัดหา หรือใช้สารระเหยแก่ผู้อื่น ซึ่งตนรู้ หรือควรรู้ว่าเป็นผู้ติดสารระเหย - ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจ ชักนำ ยุยง ส่งเสริม หรือชักจูงขายหลอกลวงให้ผู้อื่นใช้สารระเหยเพื่อบำบัดความต้องการของร่างกายและจิตใจ - ห้ามมิให้ผู้ใดใช้สารระเหย บำบัดความต้องการของร่างกายและจิตใจ ไม่ว่าโดยวิธีสุกดมหรือวิธีอื่นใด	- ผู้ฝ่าฝืนต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ - ผู้ฝ่าฝืนต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ - ผู้ฝ่าฝืนต้องรับโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

3.5 บุหรี่ บุหรี่ได้คร่าชีวิตคนทั่วโลกมากกว่า 3 ล้านคนต่อปี ถ้าแนวโน้มนี้ยังคงดำเนินต่อไป ชีวิตมนุษย์ที่มีค่าจะต้องเสียไปมากกว่า 10 ล้านคนภายในทศวรรษหน้า ในจำนวนนี้ร้อยละ 70 จะเกิดขึ้นในโลกที่กำลังพัฒนา

ตัวเลขสถิติที่น่าสะพรึงกลัวนี้เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีอัตราการบริโภคบุหรี่ในระดับที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ชาย และในบางประเทศ การบริโภคบุหรี่ในระดับสูงนี้ก็รวมถึงผู้หญิง เด็ก และเยาวชนด้วย

จากข้อมูลที่มีอยู่ ผู้ที่สูบบุหรี่ตลอดชีวิต โดยเฉลี่ยจะตายเพราะโรคที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งได้แก่ มะเร็งปอด โรคหัวใจ โรคระบบหลอดเลือดสมอง โรคเกี่ยวกับระบบหลอดเลือดส่วนปลาย โรคเกี่ยวกับการอุดตันทางเดินหายใจเรื้อรัง และโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจอื่น ๆ ไม่เพียงแต่เท่านั้น แม้แต่คนใกล้ชิด เช่น ญาติ เด็ก ๆ และเพื่อนร่วมงานของผู้สูบบุหรี่ ก็ต้องทนทุกข์ทรมานจากโรคเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่าง ๆ ด้วย

จากผลของการริเริ่มอย่างเอาจริงเอาจังขององค์การอนามัยโลกเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา ได้กระตุ้นให้เกิดความสนใจกับปัญหาของอันตรายจากการใช้บุหรี่ ทำให้เกิดความก้าวหน้าในการควบคุมบุหรี่อย่างมาก ยกตัวอย่าง ในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศได้ห้ามการสูบบุหรี่ในสถานที่ทำการของรัฐบาล ในที่สาธารณะ ในรถขนส่งมวลชน และบนสายการบินภายในประเทศ ในหลายกรณีการสูบบุหรี่ได้ถูกห้ามในสายการบินระหว่างประเทศ หรือจัดให้มีที่นั่งของผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถึงร้อยละ 80 ในเที่ยวบินบางเที่ยวบิน ยิ่งไปกว่านั้นบางประเทศได้ออกกฎหมายเพื่อที่จะลดการสูบบุหรี่ลง ลดการโฆษณา และลดช่องทางการจัดจำหน่ายบุหรี่ที่จะไปถึงกลุ่มเยาวชน และในที่บางแห่งได้กำหนดให้ทั้งตำบลหรือทั้งหมู่บ้านเป็นเขตปลอดบุหรี่

มาตรการเหล่านี้เป็นมาตรการที่ออกมาในเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ที่ตามมาเกือบ 25 โรค และไม่มีองค์ประกอบชนิดใด ๆ เพียงชนิดเดียวที่จะสร้างผลกระทบต่อสุขภาพของมวลมนุษยชาติได้เท่ากับบุหรี่ สิ่งที่จะต้องระลึกไว้เสมอก็คือ การควบคุมบุหรี่ให้ได้ประสิทธิผลจะต้องกำหนดเป็นมาตรการในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ จริง ๆ แล้วการควบคุมบุหรี่ควรจะเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คน บุหรี่มีลักษณะดังนี้

3.5.1 ของที่เป็นอนุภาค คือ

- 1) น้ำ
- 2) ตัวที่ทำให้ระคาย อันได้แก่ แอลกอฮอล์ และสารเคมีอื่น ๆ
- 3) คาร์ซิโนเจน (Carcinogens) (ซึ่งเป็นสารที่ทำให้เกิดมะเร็ง)
- 4) โค-คาร์ซิโนเจน (Co-Carcinogens) ซึ่งเป็นตัวเร่งกระบวนการเกิดของมะเร็ง

3.5.2 สารประกอบที่ระเหยเป็นไอที่สำคัญคือ นิโคติน ซึ่งให้โทษดังนี้

- 1) ทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้น
- 2) ทำให้หัวใจใช้พลังงานอย่างสิ้นเปลือง
- 3) เพิ่มความดันของโลหิต
- 4) เพิ่มน้ำตาลในเลือด
- 5) เพิ่มไขมันในเลือด
- 6) เร่งการตีบตันของเส้นโลหิต
- 7) ทำให้เกิดคาร์ซิโนเจนเมื่อเผาไหม้

3.5.3 ส่วนผสมของก๊าซต่าง ๆ คือ

- 1) คาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Dioxide)
- 2) คาร์บอนมอนอกไซด์ (ซึ่งลดการจับเคลื่อนของออกซิเจนในร่างกาย) ทำให้สมองขาดออกซิเจน มีการตัดสินใจช้า เกิดอุบัติเหตุง่าย
- 3) ไฮโดรเจน ไซยาไนด์ (Hydrogen Cyanide) และแก๊สอื่น ๆ (ซึ่งทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับระบบการหายใจได้มากขึ้น) มีอาการไอเรื้อรัง มีเสมหะเป็นประจำ

3.5.4 น้ำมันดิบ (Tar) ซึ่งรวมถึงของที่เป็นอนุภาคและแก๊สที่ควบแน่นได้ เป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็งปอด

สารพิษที่เกิดจากการเผาไหม้ของนุหรี มีหลายประการด้วยกัน เช่น พิษจากควันทุหรี ทำให้ระคายเคืองเยื่อของจมูก คอ และหลอดลม ควันทุหรีมีแก๊สคาร์บอนมอนอกไซด์ ทำให้เหนื่อยง่าย ใจสั่น แน่น เจ็บหน้าอก หายใจไม่สะดวก และเป็นโรคโลหิตจางได้ เมื่อควันทุหรี ผงถ่าน และยางเหนียวไปคั่นในปอดทำให้เนื้อปอดเป็นจุดดำ ๆ และทำให้ถุงลมในปอดพองได้ง่าย พิษจากกระดากมวนนุหรี เมื่อกระดากมวนนุหรีไหม้ไฟ จะทำให้เกิดสารหลายชนิดที่ทำให้เกิดเป็น มะเร็งได้ และพิษจากตัวยาเส้น มีสารนิโคติน เป็นพวกแอลคาลอยด์ มีพิษต่ออวัยวะต่าง ๆ เช่น ระบบประสาท ทำให้มือสั่น กล้ามเนื้ออ่อนกำลัง ระบบทางเดินอาหาร ทำให้น้ำลาย และน้ำย่อย อาหารออกมากจะรู้สึกคลื่นไส้ อาเจียน เหนื่อย อักเสบ เป็นแผลในกระเพาะอาหาร ระบบหัวใจ และหลอดเลือด ทำให้ใจสั่น หลอดเลือดตีบ แขนขาชาเป็นตะคริว และเจ็บปวดตามข้อ ระบบหายใจ ทำให้ไอเรื้อรัง แน่น เจ็บหน้าอก หายใจไม่สะดวก และอาจทำให้หลอดลมอักเสบ ถุงลมพอง และเป็นมะเร็งในปอดได้ง่าย ระบบกล้ามเนื้อ ทำให้กล้ามเนื้อสั่น กระตุก และเป็นมะเร็งในปอดได้ง่าย คนสูบนุหรีมากมีวิตามินซีในเลือดต่ำ เพราะร่างกายใช้วิตามินซีเป็นตัวทำลายพิษของนิโคติน นอกจากนี้ชีวิตของเด็กในครรภ์มีโรคราสทั้งได้ง่าย ส่วนเด็กที่คลอดจะตัวเล็ก น้ำหนักน้อยกว่าปกติ

3.6 สุรา "สุรา" หรือเรียกกันง่าย ๆ ว่า "เหล้า" ในทางวิทยาศาสตร์เราหมายถึง เครื่องดื่มชนิดหนึ่งซึ่งมี เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) ผสมอยู่ซึ่งจะเรียกสั้น ๆ ว่าแอลกอฮอล์ ในที่นี้ ปริมาณของแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในสุราแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน เราอาจจะสังเกตได้จากจำนวนดีกรี (Degree) ของสุราชนิดนั้น ๆ ยิ่งดีกรีสูงแสดงว่าปริมาณแอลกอฮอล์ในสุรานั้นสูง ขบวนการเกิดแอลกอฮอล์มาจากธรรมชาติโดยที่พบว่าผลไม้สุกงอมที่เกิดการหมัก (Fermentation) โดยจุลินทรีย์บางอย่างทำให้เกิดสารจากพวกแอลกอฮอล์ เมื่อกินผลไม้สุกนั้นจะเกิดอาการเมาขึ้นได้ คนเราจึงพยายามศึกษาถึงขบวนการเหล้านี้จนกระทั่งสามารถที่จะผลิตแอลกอฮอล์โดยอาศัยสารเริ่มต้นหลายชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพด และผลไม้ชนิดต่าง ๆ นำสารเหล้านี้มาหมักด้วยเชื้อจุลินทรีย์จากพวกยีสต์ ยีสต์จะทำหน้าที่เปลี่ยนน้ำตาลที่มีอยู่ในสารเริ่มต้นให้กลายเป็นแอลกอฮอล์ได้ สุราที่เราเตรียมขึ้นมานี้จะมีการเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามชนิดของสารเริ่มต้นและวิธีการทำ เช่น วิสกี้ (Whisky) เบียร์ (Beer) ไวน์ (Wine) บรั่นดี (Brandy) กระแช่ น้ำข้าว และอื่น ๆ อีกมาก

ปริมาณของ Ethyl Alcohol หรือ Ethanol ที่มีอยู่ในเครื่องดื่มแต่ละชนิดจะแตกต่างกันดังตารางข้างล่าง

ตาราง 2 ปริมาณของแอลกอฮอล์จากสิ่งที่มีมาหมักและวิธีการกลั่นในเครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ

ชนิดของเครื่องดื่ม	สิ่งที่มีมาหมัก	การกลั่น	เปอร์เซ็นต์ของแอลกอฮอล์
เบียร์	ข้าวบาเลย์งอก (Malted Barley)	ไม่ได้กลั่น	4 - 6
เหล้าไวน์ชนิด Dry	น้ำองุ่น	ไม่ได้กลั่น	10 - 14
เหล้าไวน์ชนิดหวาน	น้ำองุ่น	ไม่ได้กลั่น	40 - 50
วิสกี้	ข้าวบาเลย์ (Malted Barley)	กลั่น	40 - 50
บรั่นดี	น้ำองุ่น	กลั่น	40 - 50
วอดก้า	มันฝรั่งและสารอื่น ๆ	กลั่น	40 - 50
เหล้ารัม	ส่าเหล้า	กลั่น	40 - 50
ยีน	จากสารหลายชนิด	กลั่น	40 - 50
แมงโรง	ข้าว	กลั่น	35
แสงโรสม	ข้าว	กลั่น	40

ที่มา : หนังสือยาเสพติดให้โทษ (2529 : 89 - 90)

จากตารางข้างบนจะเห็นได้ว่า เหล้าชนิดที่กลั่นจะมีความแรงของแอลกอฮอล์สูงกว่าชนิดที่ไม่ได้กลั่น ดังนั้นเวลาดื่มจึงมักนิยมทำให้เจือจางด้วยน้ำ

4. สาเหตุการติดสิ่งเสพติด อรเพ็ญ นาควัชร (2525 : 101) พูดถึงสาเหตุของการติดสิ่งเสพติดไว้ 8 ประการดังนี้

4.1 บุคคลนั้นมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดกับยาเสพติด ทำให้มีความรู้ในสรรพคุณของยาเหล่านั้น สามารถหยิบยาเสพติดมาใช้ได้โดยสะดวก และเมื่อมีความรู้ลึกปรวนแปรทางอารมณ์ เช่น หงุดหงิด กลัดกลุ้ม ไม่สบายใจ มีความเครียด นอนไม่หลับ ก็หันเข้าหายาเสพติดโดยตั้งใจ จะให้ระงับอาการทุกข์ทรมานดังกล่าว ต่อมาเมื่อการใช้อย่างต่อเนื่องทำให้ระงับอาการดังกล่าวติดเป็นนิสัย และได้ใช้อย่างบ่อยครั้ง เข้าเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะกลายเป็นผู้ติดยาไปในที่สุด

4.2 การได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้ติดยาเสพติด ย่อมมีโอกาสได้ศึกษาเรื่องการเสพยาเสพติดและสรรพคุณของยาเสพติดโดยทางประสบการณ์ตรง และมักจะเห็นแต่ส่วนที่เป็นประโยชน์ ผู้ที่เสพยาจะชี้แนะและสาธิตให้เห็นเป็นส่วนน้อย

โอกาสที่ผู้หนึ่งจะถูกชักชวนให้เริ่มใช้ยา ย่อมมีได้มาก เพราะว่าผู้ติดยาเสพติดเองก็ปรารถนาที่จะได้สมาชิกใหม่ ๆ มาร่วมวง เพื่อได้อาศัยทรัพย์ของผู้เสพยาใหม่มาซื้อยาเสพติด แลกกันเสพ ทางด้านผู้ริเริ่มเสพยาใหม่ ๆ ซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีความริเริ่มเอียงที่จะกระทำตามคำชักชวนชักจูงเป็นทุนอยู่แล้ว เพื่อแลกกับการจะได้เพื่อน ได้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน และเพื่อแสดงการปรับตัวให้เข้าเมืองตามหลักอีกด้วย

นอกจากนี้การบังคับหรือหลอกลวงให้ริเริ่มใช้ยาก็มิใช่น้อยเหมือนกัน สำหรับผู้ที่คลุกคลีอยู่กับผู้ติดยาเสพติด

4.3 การใช้ยาอันตรายเพื่อช่วยลดปัญหา ผู้ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมากเริ่มด้วยการใช้ยาระงับประสาท เพื่อให้คลายความเครียด ความกังวลและความกลัดกลุ้ม เนื่องจากปัญหาเรื้อรังในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กวัยรุ่นมักจะประสบปัญหาทางครอบครัว สารพัดอย่าง เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน การแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้ง ตบตีระหว่างบุคคลในครอบครัว ความไม่เข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก เป็นต้น

โรงเรียนก็เป็นอีกสังคมหนึ่งของเด็ก เป็นสังคมที่เด็กต้องใช้ชีวิตท่ามกลางสมาชิกใหม่ที่มีได้เกี่ยวข้องกับทางสายโลหิต เป็นสังคมที่เด็กต้องใช้ชีวิตอยู่กับระเบียบและธรรมเนียมประเพณี และจารีตของสังคมนั้น เป็นสังคมแรกเริ่มที่เรียกร้องให้เด็กต้องยอมรับนับถือในสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอื่นที่มีได้เกี่ยวข้องเป็นญาติพี่น้อง

ยอดปรารถนาของเด็กในสังคมโรงเรียนก็คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกอื่น ๆ และสิ่งที่เด็กทำได้ด้วยความยากลำบากและขมขื่น ก็คือ การยอมรับนับถือบุคคลนั่นเอง

ความรู้สึกว่าเหวทางใจ การขาดความอบอุ่น และความรู้สึกไม่ปลอดภัย จึงอาจเกิดขึ้นกับเด็กวัยร่นในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน ทำให้เกิดความกังวลและไม่เป็นสุข เพื่อบรรเทาความกังวลและเป็นทางออกของเด็กที่มีปัญหาเหล่านั้น เด็กจะหันเข้าหาयरาระงับประสาท บางรายสมัครใจสู่บักัษษา เฮอร์อื่น และบุหรื เพียงเพื่อสนุกกับเพื่อน ๆ เท่านั้น จะกรณีใดก็ตาม เมื่อเด็กได้ใช้ยาบ่อยเข้า ไม่นานก็จะเกิดการติดยา

4.4 ความอยากรู้อยากเห็น ธรรมชาติของเด็กวัยร่น หมุ่นสาว คือ อยากรทดลองจนกว่าจะพอใจ เมื่อใดที่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็นของเด็กวัยนี้มืมากเพียงพอ เด็กก็จะพยายามเสาะหา ค้นคว้า ทดลอง เพื่อให้รู้ให้หายสงสัย รดยไม่ว่าถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะร้ายแรงเพียงใด

การติดเหล้าแห้ง ติดกัญชา ติดบุหรื และติดยาบ้าหรือยาขยัันเป็นตัวอย่งอันดี ส้าหรับการติดด้วยสาเหตุของความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองโดยรู้เท่าไมถึงการณ์

4.5 การหลบหนีจากความจริง ในชีวิตมนุษย์นั้นย่อมมีทั้งความสุขและความทุกข์ปะปนกันเป็นธรรมดา แต่สำหรับบางคนอาจพบว่าตัวเองต้องทนอยู่ในห้วงทุกข์มากกว่าและยาวนานกว่า เมื่อไม่สามารถจะแก้ปัญหาอันเป็นความทุกข์ให้หมดสิ้นได้ ก็จำเป็นต้องหาทางออกอย่างอื่นเพื่อให้ลืมปัญหาชีวิตที่บีบคั้นอยู่ แม้จะช่วยให้เพียงชั่วขณะ บางคนจึงหาทางออกโดยการนั่งกรรมฐาน แต่ส่วนมากจะหันเข้าหาयर่าอันตรายที่ทาให้ประสาทหลอน เกิดภพพมายาเป็นโรคกามที่สตาตามที่ต้องการจะเห็น

4.6 ความประมาทของแพทย์ ยาเสพติดหลายชนิดเป็นยาที่แพทย์ใช้สำหรับระงับความเจ็บปวดรุนแรงของคนไข้ แต่ในกรณีแพทย์ใช้ยาโดยไม่ระมัดระวัง เช่น ใช้พร้าหรือ ใช้ปริมาณไม่เหมาะสม ฯลฯ เป็นเหตุหนึ่งที่ทาให้คนไข้ติดยาเสพติดโดยไม่รูตัว

4.7 ผู้เจ็บป่วยใช้ยาเอง ผู้ป่วยบางรายอยู่ในห้องที่ที่หาแพทย์ไม่ได้ เมื่อเกิดเจ็บป่วยรุนแรง เช่น กระดูกหัก นิ้วในโต เนื้องอก ฯลฯ จำต้องหายารักษาด้วยตัวเอง เช่น ผื่น มอร์ฟีน ยาระงับปวดต่าง ๆ เท่าที่หาได้ และเมื่อใช้บ่อย ๆ เข้าก็จะติดยาเสพติดในที่สุด

4.8 ใช้เพื่อแสดงความเป็นปฏิกิริยาต่อสังคม อาจเกิดในเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทาให้เขามองเห็นภาพของสังคมในลักษณะไม่เป็นมิตร ไม่เป็นธรรม รอคอย

เด็กเติบโตในครอบครัวที่แตกแยก ขาดพ่อแม่ ขาดความรัก ความอบอุ่น พ่อแม่ลาเอียงในการเลี้ยงดู เด็กจะทำทุกอย่างตรงข้ามกับความต้องการของสังคม เพื่อเป็นการตอบโต้ สุรายาบ้า ยาเสพติด ซึ่งเป็นที่รังเกียจของผู้เป็นพ่อแม่และสังคม จะกลายเป็นสิ่งที่เด็กเลือกเอามาใช้ตอบโต้สังคม

5. การป้องกันการติดยาเสพติด อรรถธรรม พันธ์ (2525 : 105) พูดถึงวิธีป้องกันไว้ดังนี้

5.1 ป้องกันตนเอง ไม่ใช้ยาโดยมิได้รับความแนะนำจากแพทย์และจงอย่าทดลองยาเสพติดทุกชนิดโดยเด็ดขาด

5.2 ป้องกันครอบครัว ควรสอดส่องดูแลเด็กและบุคคลในครอบครัวอย่าให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คอยอบรมสั่งสอนให้รู้ถึงโทษภัยของยาเสพติด หากมีผู้ติดยาเสพติด ในครอบครัวจงจัดการให้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลให้หายโดยเด็ดขาด

5.3 ป้องกันเพื่อนบ้าน อดช่วยชี้แจงให้เพื่อนบ้านเข้าใจถึงโทษและภัยของยาเสพติดเพื่อมิให้ถูกหลอกลวง

5.4 ป้องกันดยาให้ความร่วมมือกับทางราชการ เมื่อทราบว่ามีบ้านใดตำบลใดมียาเสพติดระบาด ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบ หรือศูนย์ปราบปรามยาเสพติด กรมตำรวจ (สบส.ตร.) และที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.)

6. แนวทางป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาไว้ดังนี้ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 35 - 42)

6.1 กำหนดให้บรรจุเนื้อหาสาระ เรื่องโทษและพิษภัยของสารเสพติดไว้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นมา

6.2 จัดอบรมครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการสอน และสามารถทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ด้านป้องกันสารเสพติดได้

6.3 มีการจัดทำสื่อต่าง ๆ รวมทั้งหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องโทษพิษภัยและการป้องกันสารเสพติด

6.4 จัดทำแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาเป็นแผนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2535-2539) สอดรับกับแผนป้องกันยาเสพติดของประเทศตามนโยบายของรัฐบาล โดยจัดทำแยกเป็น 3 ระดับการศึกษา ได้แก่ ประถมศึกษา-มัธยมศึกษา-อุดมศึกษา ในแผนดังกล่าวได้กำหนดนโยบาย-มาตรการ และแนวทางดำเนินงาน ซึ่งได้แจกจ่ายให้หน่วยงานและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

6.5 ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษาดังนี้

6.5.1 พัฒนาบุคลากรและทักษะชีวิตด้วยการเร่งส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์และการกีฬา รวมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการงานหนึ่ง ทำหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันสารเสพติดของสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดจริงจังและต่อเนื่อง

6.5.2 จัดระบบข้อมูลและดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงาน

6.5.3 พัฒนาสภาพของผู้ใช้สารเสพติด โดยจัดตั้งสถานที่หรือศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพของนักเรียนที่ติดยาเสพติดโดยเริ่มต้นในลักษณะโครงการทดลองเมื่อได้ผลดีแล้วจึงค่อยขยายผล

6.6 วัตถุประสงค์แนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนผู้ใส่สารเสพติด ไว้ดังนี้

6.6.1 กรณีพบนักเรียนติดสารเสพติดให้โทษในโรงเรียน ทางโรงเรียน จะไม่ไล่ออกแต่จะอนุญาตให้หยุดพักการเรียน ไปรับการบำบัดรักษาได้

6.6.2 กรณีนักเรียนติดสารเสพติด จะขอย้ายโรงเรียน เนื่องจากถูกข่มขู่ จากผู้จำหน่ายให้ขอย้ายได้ โดยหัวหน้าสถานศึกษาประสานโดยตรง เพื่อพิจารณาแผนการเรียน และความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป

6.6.3 ในกรณีที่นักเรียนเป็นผู้จำหน่ายสารเสพติดให้โทษในโรงเรียนให้ ใช้มาตรการทางกฎหมายโดยตรง เพราะโรงเรียนไม่อาจปกป้องผู้ทำผิดกฎหมายได้ และเพื่อไม่ เป็นการเปิดทางให้ให้นักเรียนเป็นผู้จำหน่ายสารเสพติดในโอกาสต่อไป

7. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด (กองนิติการและพิสูจน์หลักฐาน สำนักงาน บ.บ.ส. 2536) มีการออกพระราชบัญญัติและระเบียบต่าง ๆ กันอยู่ในปัจจุบันมีหลายฉบับ ซึ่ง สามารถจัดเป็นกลุ่ม ๆ ได้ คือ

7.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตัวยา ได้แก่

- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522
- พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2528 แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ศ.2535

- พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533
- พระราชบัญญัติควบคุมโรคพิษภัย พ.ศ.2495

7.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ ได้แก่

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519
- พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

พ.ศ.2534

- พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2534
- พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2535
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2535

- พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่าง

ทางทะเล พ.ศ.2490

7.3 ระเบียบ ได้แก่

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในคดีความผิดเกี่ยวกับ

ยาเสพติด พ.ศ.2527

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจับ ยึด และตรวจพิสูจน์ยาเสพติด

พ.ศ.2527

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนเงินรางวัลคดียาเสพติด

พ.ศ.2527

7.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนุหรี

- พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535

- พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535

ตาราง 3 ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 1

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก	- ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต - หากเป็นการกระทำเพื่อจำหน่ายต้องระวางโทษประหารชีวิต (กรณีมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย)
จำหน่ายหรือครอบครองเพื่อจำหน่าย	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท - หากมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่หนึ่งร้อยกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต
ครอบครอง	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท กรณีมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ตั้งแต่ยี่สิบกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย
เสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อหา	บทลงโทษ
ใช้อุบายหลอกลวงขู่ เชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือ ข่มขืนใจให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท - หากกระทำความผิดด้วยอาวุธ หรือร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสามสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสามแสนบาท - หากกระทำต่อหญิงหรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องระวางโทษประหารชีวิต
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

ตาราง 4 ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 2

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท - หากเป็นมอร์ฟีน ผีน หรือโคคาอิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ยี่สิบปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท
จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท - กรณีเป็นมอร์ฟีน ผีน หรือโคคาอิน ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ไม่เกินหนึ่งร้อยกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท แต่หากคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ เกินกว่าหนึ่งร้อยกรัมขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท
ครอบครอง	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (กรณีที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ซึ่งคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ได้ เกินกว่าหนึ่งกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย)

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อหา	บทลงโทษ
เสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท
ใช้อุปายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือ ข่มขืนใจให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (กรณีเป็นมอร์ฟีน ผิ่น หรือโคเคอิน ต้องระวาง (โทษ เพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง) - หากกระทำความผิดซ้ำหรือร่วมกันกระทำความผิด ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (กรณีเป็นมอร์ฟีน ผิ่น หรือโคเคอิน ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง) - หากกระทำต่อหญิงหรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท (กรณีเป็นมอร์ฟีน ผิ่น หรือโคเคอิน ต้องระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท)
ยุยง ส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

ตาราง 5 ข้อกำหนดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 3

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิตหรือนำเข้า โดยมีได้รับใบอนุญาต	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ส่งออกหรือจำหน่ายโดยมิได้รับใบอนุญาต	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
นำเข้าหรือส่งออกโดยมิได้รับใบอนุญาตทุกครั้งทั้งนำเข้าหรือส่งออก	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตาราง 6 ข้อกำหนดและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 4

ข้อกำหนด	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก จำหน่ายหรือครอบครองเพื่อ จำหน่าย	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
ครอบครอง	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท (กรณียาเสพติดให้โทษในประเภท 4 ตั้งแต่สิบกิโลกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย)

ตาราง 7 ข้อหาและบทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษประเภท 5

ข้อหา	บทลงโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท
จำหน่ายเพื่อครอบครองเพื่อจำหน่าย	- หากเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
ครอบครอง	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หากเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (กรณีมียาเสพติดให้โทษในประเภท 5 ตั้งแต่สิบกิโลกรัมขึ้นไป ถือว่าเป็นการครอบครองเพื่อจำหน่าย)
เสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หากเป็นพืชกระท่อม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	- ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อหา	บทลงโทษ
1. ใช้อาวุธหรือวัตถุอันตราย หรือ 2. ใช้อาวุธหรือวัตถุอันตราย หรือ 3. ใช้อาวุธหรือวัตถุอันตราย หรือ	- ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท - หากกระทำความผิดโดยมีอาวุธหรือร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท - หากกระทำความผิดต่อหญิงหรือผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ มีดังต่อไปนี้

ผศ. แสงสิงแก้ว และคนอื่น ๆ (2518 : 20 - 45) ได้ทำการสำรวจนักเรียนไทย ตติยาและศึกษาเจตคติที่มีต่อยาเสพติดจากนักเรียน 1,506 คน เป็นชาย 1,141 คน หญิง 305 คน ในจังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา และในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. มีการใช้ยาเสพติดในหมู่นักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นต้นไป และจำนวนผู้ขายยาเสพติดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในอัตราปกติจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แต่สำหรับนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค การขายยาเสพติดเพิ่มสูงตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงชั้นปีที่ 5

2. จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผู้เคยใช้ยาเสพติดร้อยละ 23 และร้อยละ 6 ยังคงใช้อยู่ ซึ่งจำนวนนี้เป็นนักเรียนชายถึงร้อยละ 94

3. การใช้ยาเสพติดจากพวกแอมเฟตามีน บาปิทูเรท และยาหลอนประสาท พบมากในกลุ่มนักเรียนเทคนิค ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาพบน้อยมาก การใช้กัญชาเริ่มตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 14 เคยใช้ และปริมาณจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงชั้นเทคนิคปีที่ 4 ร้อยละ 50 เคยใช้

4. การใช้ยาเสพติดของนักเรียนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับฐานะทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

5. นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยต้องโทษหรือกระทำผิดกฎหมาย

6. เมื่อมีปัญหาส่วนตัวกลุ่มที่ใช้ยาเสพติดจะปรึกษาเพื่อนมากกว่าผู้อื่นและพบว่าเพื่อนเป็นแหล่งที่มาซึ่งยาเสพติดมากกว่าที่จะไปซื้อเอง เพื่อนจะเป็นผู้ชักจูงให้ใช้ยาเสพติดเป็นส่วนใหญ่

อัสสร เตียวตระกูลวัฒน์ (2522 : 48 - 52) ได้ทำการวิจัยเจตคติที่มีต่อยาเสพติดและพฤติกรรมเชิงอัตนัยของนักศึกษาครู จากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่เคยสูบบุหรี่ ยากระตุ้น สุรา และกัญชา มีเจตคติที่ดีต่อการเสพยาเสพติดชนิดนั้น ๆ มากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพ และนักศึกษาที่เคยเสพยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะทำตามความคาดหวังหรือชักจูงจากบุคคลอื่น ๆ ได้ง่ายกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพยาเสพติด และนักศึกษาที่เคยเสพยาเสพติดแต่ละชนิดมักมีเพื่อนสนิทที่เคยเสพยาเสพติดด้วย

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่างกัน แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีภูมิลำเนา จำนวนพี่น้องในครอบครัว จำนวนเพื่อนในกลุ่มเพื่อนสนิท สภาพครอบครัว อาชีพบิดา และรายได้ครอบครัวต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน

ประครองศรี แซ่เต็ง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เจตคติไม่ดีต่อยาเสพติด โดยมีเจตคติไม่ดีต่อสารระเหยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ บุหรี่ กัญชา และสุรา ตามลำดับ

วีรวรรณ สุธีรโกธาส (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อยาเสพติด และปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

นิธิภา สุวนิช (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดคลีนิกยาเสพติด 8 ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ กรุงเทพฯ พบว่า พฤติกรรมเสพติดอื่นของวัยรุ่น มีสาเหตุมาจากลักษณะส่วนตัวของวัยรุ่นที่พัฒนาบุคลิกภาพไม่เหมาะสมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยกและแหล่งชุมชนแออัดที่มีการระบาดของยาเสพติด

2. งานวิจัยต่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

โจนส์ (Jones. 1974 : 2583-A) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบเจตคติและความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 60 คน กลุ่มหนึ่งนั้นได้เรียนโปรแกรมเรื่องยาเสพติดมาแล้ว ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งยังไม่เคยเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันในด้านเจตคติและความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อต้านยาเสพติดมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันนั้น จะมีเจตคติต่อต้านยาเสพติดมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และในปีเดียวกันนี้ สเปวค (Spevack. 1974 : 6784-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพเจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียนที่ติดยาและไม่ติดยาเสพติด โดยใช้กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใช้เวลาในการวิจัย 3 ปี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ติดยาและไม่ติดยา มีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่น้อยกว่าและจะมีแนวโน้มของการใช้ยาเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มิบิดาหรือมารดาที่สูบบุหรี่หรือดื่มสุรา

วิดดอน (Whiddon. 1975 : 3426-A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการใช้ยาเสพติดระหว่างนักเรียนระดับ 12 ในโรงเรียนอันดับ 1, 2 และ 3 ในรัฐมอนทานาตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า

1. คนที่มีความรู้าจติดยาเสพติดได้
2. การมีความรู้จะไม่ช่วยบรรเทาการใช้อายาเสพติดให้น้อยลง
3. นักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อยาเสพติดมักจะหันไปใช้อายาเสพติดมากขึ้น
4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องยาเสพติดและเจตคติได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่มาก

จากการอยู่ร่วมกันของกลุ่ม

5. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและการใช้อายาเสพติดได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่จากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มของนักเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน

6. สำหรับยาเสพติดที่ผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะใช้เหมือนกัน เมื่อนักเรียนอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มตามเพศ ตามขนาดของโรงเรียน และโรงเรียนที่เป็นเพศเดียวกัน

ไฟน์สไตน์ (Feinstein. 1978 : 5935-A) ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้อายาเสพติดของนักศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์จำนวน 820 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การใช้อายาเสพติดของนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการใช้อายาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดใช้อายาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษาค้นนั้นจะมีแนวโน้มที่จะใช้อายาเสพติดชนิดนั้นไปด้วย

บราวน์ (Brown. 1979 : 3752-A - 3753-A) ได้ศึกษาถึงความแตกต่างด้านเจตคตินักเรียนรัฐบาลที่มีต่อการเลือกใช้อายาเสพติด และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เจตคติที่มีต่อยาเสพติด กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนระดับ 5 ถึงระดับ 12 ในโรงเรียนประจำตำบล ใกล้เมืองดัลลาส รัฐเท็กซัส ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติที่ดีต่อหรือมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติที่ดีต่อหรือมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีเจตคติที่ดีต่อกัญชา และแอลกอฮอล์ ดีกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับเฮโรอีนและเมทิตินนั้นไม่มีความแตกต่าง และพบว่า นักเรียนมีเจตคติทางลบต่อแอลกอฮอล์ ดี เฮโรอีน เมทิตินมากกว่าบุหรี่ สุรา และกัญชา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาผู้ใหญที่มีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
5. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
6. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน
7. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเขตที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทชั้นเรียนที่สังกัดโรงเรียนการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 23,000 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากรตามข้อ 1 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ตารางเลขสุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamané) จากประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง 393 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 เลือกโรงเรียนจากเขตที่ตั้งของโรงเรียนทั้ง 4 เขต เขตละ 2 โรงเรียน ซึ่งได้โรงเรียนผู้ใหญ่นั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ดังนี้

เขต 1 ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่ประณตพิทยาสรรค์ และโรงเรียนผู้ใหญ่

วัดนวลนรดิศ

เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่วัง และโรงเรียนผู้ใหญ่นามเสนนอก

เขต 3 ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่วัดธาตุทอง และโรงเรียนผู้ใหญ่วัดเทพลีลา

เขต 4 ได้แก่ โรงเรียนผู้ใหญ่วัดดอนเมือง และโรงเรียนผู้ใหญ่วัดหลักสี่

2.2 เมื่อได้โรงเรียนตามข้อ 2.1 แล้ว เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละสิบของจำนวนประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขอบข่ายของประเด็นที่ศึกษา โดยศึกษาจากเอกสารงานวิชาการและงานวิจัย ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งเสพติด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปรนัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งเสพติด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้ผู้ตอบบอกระดับความคิดเห็น 3 ระดับ

ระดับคะแนน 2 เห็นด้วยหรือมีเจตคติทางลบ

ระดับคะแนน 1 ไม่แน่ใจหรือเป็นกลาง

ระดับคะแนน 0 ไม่เห็นด้วยหรือมีเจตคติทางบวก

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภท ลักษณะโทษ และพิษภัยของสิ่งเสพติด และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการป้องกันปราบปรามสิ่งเสพติดเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลจากข้อ 1 เพื่อตั้งประเด็นแบบสอบถาม
3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุม

ปริญญานิพนธ์ตรวจและปรับแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่รับแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ที่เที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Analysis)
5. นำแบบสอบถามที่รับและแก้ไขให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งพบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามขั้นสุดท้ายก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามกับนักศึกษา
2. เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
3. แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการทำแบบสอบถาม 1 ชั่วโมง
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืน ได้จำนวนรวมทั้งสิ้น 393 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้แบบสอบถามดังกล่าวมาแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ปรากฏว่า มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้ง 393 ฉบับ

2. นำข้อมูลทั้งหมดไปให้นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS : Statistic Package for Social Science-X) โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 ระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละ โดยให้ความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 40 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย

ระดับคะแนนร้อยละ 40-69 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง

ระดับคะแนนร้อยละ 70-100 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับมาก

2.3 ส่วนที่เป็นการวัดเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด กระทำด้วยการแจกแจงความถี่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายข้อ โดยวิธีสูตรของ (Ferguson. 1981 : 68)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติตามตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยใช้ค่า t-test ส่วนตัวแปรอายุ และเขตที่ตั้งของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่า F-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช่วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170)

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{s^2_t} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

$\sum s^2_i$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
ยกกำลังสอง

s^2_t แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC จานนก
วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ หาค่าเฉลี่ย (Mean) รายข้อ รายด้าน โดยใช้
สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) รายข้อ

รายด้าน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test (ล้วน สายยศ

และอังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2_1}{n_1} + \frac{S^2_2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S^2_1, S^2_2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

2.4 หาค่า F-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายข้อรายด้านระหว่าง

กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test (ล้วน สายยศ

และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วพบว่ามีความสำคัญทางสถิติตัวเลข จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Newman-Keuls' Method (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 113)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\frac{MS_{error}}{\tilde{n}}}$$

เมื่อ q แทน ค่าที่เบ็ดได้จากตาราง Studentized Statistic

$T_{largest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment มากที่สุด

$T_{smallest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment น้อยที่สุด

MS_{error} แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน

$\tilde{n}$ แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องการศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
$\bar{X}_1$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทั้งหมด
S.D. ₁	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1
S.D. ₂	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 2
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าเอฟ (F-test)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบค่าที (t-test)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา
มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษา จำแนกตามเพศ
อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งโรงเรียน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรอิสระโดยใช้ค่าร้อยละดังตาราง 8
ต่อไปนี้

ตาราง 8 จำนวนร้อยละของสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย (N_1)	228	58.0
หญิง (N_2)	105	42.0
รวม	393	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี (N_1)	263	66.9
18 - 35 ปี (N_2)	129	32.8
35 ปีขึ้นไป (N_3)	1	0.3
รวม	393	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น (N_1)	177	45.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย (N_2)	216	55.0
รวม	393	100.0

ตาราง 8 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ (N_1)	153	38.9
รับจ้าง (N_2)	240	61.1
รวม	293	100.0
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท (N_1)	283	72.0
5,000 บาทขึ้นไป (N_2)	110	28.0
รวม	293	100.0
เขตที่ตั้งของโรงเรียน		
เขต 1 (N_1)	107	27.2
เขต 2 (N_2)	104	26.5
เขต 3 (N_3)	106	28.0
เขต 4 (N_4)	76	19.3
รวม	293	100.0

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาผู้าหณในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำนวนทั้งสิ้น 393 คน พบว่า เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 263 คน คิดเป็น
ร้อยละ 66.9 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 18-35 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8
ส่วนอายุ 35 ปีขึ้นไป มี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 177 คน คิดเป็น
ร้อยละ 45.0 มัธยมศึกษาตอนปลาย 216 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0

อาชีพของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างรับราชการ 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 อาชีพรับจ้าง
จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 ด้านรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวน 283 คน
คิดเป็นร้อยละ 72.0 มีรายได้มากกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ
28.0 เขตที่ตั้งของโรงเรียน เขต 1 มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 เขต 2 จำนวน
104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 เขต 3 จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 เขต 4
จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.3

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด โดยให้ความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 40 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย

ระดับคะแนน 40 - 69 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 70 - 100 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจระดับมาก

ดังตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 จำนวนร้อยละของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ความเข้าใจ
70 - 100	13	3.31	มาก
40 - 69	299	76.08	ปานกลาง
ต่ำกว่า 40	81	20.61	น้อย
รวม	393	100.00	

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดในระดับมาก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ในระดับปานกลาง จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 76.16 ระดับน้อย มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร

ในตอนนี้เป็นกรวิเคราะห์เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งเสพติดโดยรวมและตามตัวแปรอิสระ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และมีเกณฑ์การให้ระดับคะแนนเจตคติดังนี้

ระดับคะแนน 1.33 - 2.00 เห็นด้วยหรือมีเจตคติทางลบต่อสิ่งเสพติด

ระดับคะแนน 0.67 - 1.32 ไม่แน่ใจหรือเป็นกลาง

ระดับคะแนน 0.00 - 0.66 ไม่เห็นด้วยหรือมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งเสพติด

ดังตาราง 10 ต่อไปนี้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษา
ผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
1	การเสพติดเป็นการบั่นทอนสุขภาพร่างกาย	1.83	0.53	ลบ
2	การทดลองเสพติดเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม	1.77	0.58	ลบ
3	การเสพติดทำให้สติปัญญาเสื่อมโทรม	1.80	0.57	ลบ
4	การเสพติดช่วยให้มีความรู้สึกรักตัวเอง	1.88	0.44	ลบ
5	การนำกฎหมายมาบังคับกับอาหารทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น	1.54	0.66	ลบ
6	คนที่สูบกัญชาเป็นบุคคลที่มีความสุขภาพอ่อนโยน	1.68	0.66	ลบ
7	คนที่สูบกัญชาเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจของสังคม	1.27	0.81	กลาง
8	ผู้จ้างแรงงานควรเสพยาบ้าเพราะจะทำให้ขยัน	1.81	0.55	ลบ
9	รัฐบาลควรปล่อยให้เสพยาบ้าโดยเสรี	1.83	0.54	ลบ
10	การเสพยาบ้าทำให้เกิดอันตรายต่อระบบหายใจ	1.74	0.65	ลบ
11	การเสพยาบ้าอาจนำไปสู่การใช้ยาเสพติดที่ร้ายแรง	1.71	0.68	ลบ
12	ผู้ที่เสพยาบ้ามักเป็นกับพวกวัยรุ่น	1.53	0.69	ลบ
13	การสูบบุหรี่ช่วยให้ผ่อนคลายอารมณ์	1.69	0.63	ลบ
14	การสูบบุหรี่ช่วยเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น	1.83	0.52	ลบ
15	การดื่มสุราเป็นสิ่งจำเป็นในการเข้าสังคม	1.44	0.77	ลบ
16	ลูกผู้ชายจะต้องดื่มสุราให้เป็น	1.63	0.71	ลบ
17	การดื่มสุราเป็นประจําทำให้สุขภาพทรุดโทรม	1.76	0.62	ลบ
18	การดื่มสุราเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุในการขับขี่ยานพาหนะ	1.73	0.65	ลบ

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
19	การดื่มสุราช่วยให้มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น	1.74	0.60	ลบ
20	การคบเพื่อนที่เสพยาเสพติดจะทำให้ถูกชักจูงไปสู่การเสพยาเสพติดได้	1.63	0.70	ลบ
21	การเสพยาเสพติดจะทำให้เสียทรัพย์โดยไม่จำเป็น	1.77	0.62	ลบ
22	รัฐบาลควรห้ามการโฆษณาเสพยาเสพติดทุกชนิดทางสื่อมวลชน	1.64	0.69	ลบ
23	รัฐบาลควรออกกฎหมายควบคุมอายุของผู้ซื้อเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	1.74	0.63	ลบ
24	นักศึกษาควรช่วยทางโรงเรียนป้องกันการแพร่ระบาดของสิ่งเสพติด	1.90	0.43	ลบ
25	โรงเรียนควรวางมาตรการเข้มงวดในการลงโทษนักศึกษาที่เสพยาเสพติด	1.84	0.52	ลบ
	รวม	1.71	0.62	ลบ

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในทางลบ ($\bar{X} = 1.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเจตคติทางลบ เกือบทุกข้อ ($\bar{X} = 1.53 - 1.90$) ยกเว้นในเรื่องคนที่ถูกชักจูงเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจของสังคม ($\bar{X} = 1.27$)

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งโรงเรียน ดังปรากฏรายละเอียดในตาราง 11-16 ดังต่อไปนี้

ตาราง 11 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามเพศ

เจตคติต่อสิ่งเสพติด	เพศ				t
	ชาย		หญิง		
	$\bar{X}_1$	S.D. 1	$\bar{X}_2$	S.D. 2	
เจตคติต่อสิ่งเสพติดโดยรวม	1.93	0.25	1.87	0.35	3.03*

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.03$)

ตาราง 12 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามอายุ

เจตคติต่อสิ่งเสพติด	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
เจตคติต่อสิ่งเสพติด โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.03	0.33
	ภายในกลุ่ม	390	37.86	0.09	
	รวม	392	37.92		

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

เจตคติต่อสิ่งเสพติด	ระดับการศึกษา				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย		
	$\bar{X}_1$	S.D. 1	$\bar{X}_2$	S.D. 2	
เจตคติต่อสิ่งเสพติดโดยรวม	1.93	0.25	1.87	0.35	1.97*

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.97$)

ตาราง 14 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาผู้ใหญ่อันดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามอาชีพ

เจตคติต่อสิ่งเสพติด	อาชีพ				t
	รับราชการ		รับจ้าง		
	$\bar{X}_1$	S.D. 1	$\bar{X}_2$	S.D. 2	
เจตคติต่อสิ่งเสพติดโดยรวม	1.90	0.32	1.89	0.30	0.19

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่อันดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามรายได้

เจตคติต่อสิ่งเสพติด	รายได้ต่อเดือน				t
	ต่ำกว่า 5,000		5,000 ขึ้นไป		
	$\bar{X}_1$	S.D. 1	$\bar{X}_2$	S.D. 2	
เจตคติต่อสิ่งเสพติดโดยรวม	1.88	0.32	1.92	0.26	1.15

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาผู้ใหญ่อะดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

เจตคติสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
เจตคติต่อสิ่งแวดล้อม โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.25	0.41	4.55**
	ภายในกลุ่ม	389	36.66	0.09	
	รวม	392	37.92		

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่อะดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเขตที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อมีความแตกต่างกันจึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์

ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาผู้ใหญ่มากตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

เขตที่ตั้งของโรงเรียน		เขต 1	เขต 3	เขต 4	เขต 2
	$\bar{X}$	1.81	1.89	1.94	1.95
เขต 1	1.81	-	0.08	0.13**	0.14**
เขต 3	1.89		-	0.05	0.06
เขต 4	1.94			-	0.01
เขต 2	1.95				-

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาผู้ใหญ่มากในเขต 4 กับเขต 1 และเขต 2 กับเขต 1

มีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อสิ่งเสพติดมากน้อยเพียงใด เพื่อหาแนวทางป้องกันการติดสิ่งเสพติดต่อไป
2. การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างถึงระดับความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพื่อหาแนวทางส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ แก้อั้ว และป้องกันปัญหาให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนรวมทั้งสิ้น 23,000 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มโดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane) จากประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 393 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 6 ด้าน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 3.2.1 ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งเสพติด
 - 3.2.2 เจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งเสพติด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเองโดยการติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ประจำชั้น เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 393 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 393 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้คอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS) เพื่อหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าความถี่และค่าร้อยละ ใช้ในการตรวจวิเคราะห์ข้อสอบในการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่
3. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์เจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานระหว่างค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
4. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ใช้ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป จำแนกตามอายุ และเขตการศึกษา ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของ นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.38 มีความเข้าใจต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 20.61 อยู่ในระดับน้อย และมีเพียง ร้อยละ 3.31 มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม มีเจตคติต่อ สิ่งเสพติดาห์โทษในทางลบ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเจตคติในทางลบเกือบทุกข้อ ยกเว้นในเรื่องการสูบกัญชาเป็นสิ่งน่ารังเกียจ ซึ่งนักศึกษามีเจตคติที่เป็นกลาง

3. การเปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่นในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบดังต่อไปนี้

3.1 นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเขตที่ตั้งโรงเรียน แตกต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษา

ที่อยู่เขต 4 กับเขต 1 และเขต 2 กับเขต 1 มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ผลจากการวิจัย พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมร้อยละ 76.08 มีความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาส่วนใหญ่มองเห็นว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่อยู่ไกลตัว อันเนื่องจากไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเสพติดด้วยตนเอง ประกอบกับความรู้ที่เกี่ยวกับยาเสพติดนั้นไม่ได้รับการบรรจุไว้เป็นเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาต้องศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยตรง นอกจากนี้ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังเป็นบุคคลทั้งที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่และประกอบอาชีพแล้วทุกคน จึงจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่นำไปกับการปฏิบัติงานในอาชีพของตน ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาผู้ใหญ่บางส่วนยังจะต้องมีภารกิจต่อครอบครัวของตนอีกด้วย ดังนั้นจึงทำให้ นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มองว่าไม่มีเวลามากพอเพื่อจะศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้อย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

ในขณะที่เดียวกัน ปรากฏว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมากถึงร้อยละ 20.61 ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะมีนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่มองเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุต่ำกว่า 18 ปี มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 66.90 ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จึงบ่งชี้ให้เห็นชัดเจนว่านักศึกษาส่วนใหญ่มองว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งยังไม่อยู่ในสภาวะของบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่โดยสมบูรณ์ ประกอบกับ

การขาดการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขาดการติดตามข่าวสารจากสื่อสารมวลชนอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำ จึงส่งผลให้นักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาผู้สูงอายุดังกล่าว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับน้อย

อย่างไรก็ตาม ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ยังพบว่า มีนักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครอีกร้อยละ 3.31 ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลุ่มนี้ นอกจากส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลที่อยู่วัยผู้ใหญ่ มีงานทำและมีครอบครัวแล้ว ยังจะเป็นบุคคลที่มีความคิด วิเคราะห์ มีอุดมการณ์เป็นของตนเอง มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดทั้งยังขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ดังนั้นจึงส่งผลให้นักศึกษาผู้ใหญ่วัยกลุ่มดังกล่าวนี้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของ สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 44) ที่ว่า ผู้ใหญ่วัยนี้จะมี ความคิด อุดมการณ์ และทัศนคติที่ดี มีความสนใจในตนเอง ครอบครัว สังคม ทั้งยังเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมตลอดเวลา

2. เจตคติต่อสิ่งเสพติดให้โทษ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วัยระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวม มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในทางลบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษา มีความเข้าใจในภาพรวมเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด แม้ว่าจะไม่รู้ในรายละเอียดว่าสิ่งเสพติดแต่ละอย่างมีโทษมากน้อยเพียงใด จึงทำให้มีเจตคติในทางลบต่อสิ่งเสพติด หรือมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประคองศรี แซ่เต็ง (2531 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเจตคติไม่ดีต่อยาเสพติด โดยมีเจตคติไม่ดีต่อยาเสพติด

อย่างไรก็ดี จากผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วัยมีเจตคติในทางลบเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการสูบบุหรี่เป็นสิ่งน่ารังเกียจ ซึ่งพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่วัยมีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ นักศึกษาอาจจะมองว่าการสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคร้ายแรง หรืออันตรายมาซึ่งสิ่งเสพติดที่ร้ายแรงเหมือนสิ่งเสพติดประเภทอื่น จึงทำให้ไม่เห็นโทษของการสูบบุหรี่ และไม่เห็นว่าผู้สูบบุหรี่เป็นบุคคลที่น่ารังเกียจ นอกจากนี้ อาจจะมีนักศึกษาบางคนเคยเสพยาบ้าง

ก็ได้ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอัปสร เตียงตระกูลวัฒน์ (2522 : 48 - 52) ได้ทำการศึกษาเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดและปฏิตวิสัยเชิงอัตนัยของนักศึกษาครูจากวิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่เคยสูบบุหรี่ ยากระตุ่น สุรา และกัญชา มีเจตคติที่ดีต่อการเสพยาเสพติดชนิดนั้น ๆ มากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพ และนักศึกษาที่เคยเสพยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะทำตามความคาดหวังหรือชักจูงจากบุคคลอื่น ๆ ได้ง่ายกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพยาเสพติด และนักศึกษาที่เคยเสพยาเสพติดแต่ละชนิดมักมีเพื่อนที่เคยเสพยาเสพติดด้วย

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อสิ่งเสพติด

3.1 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยนักศึกษาชายมีเจตคติอยู่ในระดับที่สูงกว่านักศึกษาหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนมากถึงร้อยละ 58.00 ที่เป็นเพศชาย ในขณะที่เป็นเพศหญิงเพียงร้อยละ 42.00 และเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ คือ มีกลุ่มอายุระหว่าง 18-35 ปี มากถึงร้อยละ 32.80 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาผู้ใหญ่เพศชาย ซึ่งปกติจะมีบทบาททั้งในด้านส่วนตัว ครอบครัว และสังคมที่ค่อนข้างมากหรือหนักกว่าเพศหญิง (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 46) จึงทำให้มีโอกาสในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทั้งในทางตรงและทางอ้อมมากกว่าเพศหญิง ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเพศชาย จึงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูง และแตกต่างกับนักศึกษาผู้ใหญ่เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิราภรณ์ สุทธิลานนท์ (2529 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกัน

3.2 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะแม้ว่านักศึกษาผู้ใหญ่จะมีกลุ่มอายุต่างกัน คือ ทั้งกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

และกลุ่มอายุระหว่าง 18 - 35 ปี ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : อ้างอิงมาจาก Haviglurst. 1953) ต่างก็มีช่วงคาบเกี่ยวระหว่างวัยที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อสมัครเข้ามาเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่และเรียนอยู่ในระดับชั้นเดียวกัน จึงอาจส่งผลต่อการรับรู้ การเรียนรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงส่งผลให้นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดไม่แตกต่างกัน

3.3 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีเจตคติอยู่ในระดับที่สูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 45.00 ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่อยู่วัยผู้ใหญ่ โดยมีอายุระหว่าง 18-35 ปี และประกอบอาชีพแล้วทุกคน นักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มนี้จึงล้วนเป็นกลุ่มบุคคลที่มีโอกาสในการเรียนรู้ มีความเข้าใจ มีเหตุผล มีทักษะ และโลกทัศน์ที่ลุ่มลึกกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่อยู่วัยรุ่น และเรียนหนังสือต่อเนื่องมาโดยตรงจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับที่สูงกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ บราวน์ (Brown. 1979 : 3752-A, 3753-A) ที่ได้ทำการศึกษาถึงความแตกต่างทางด้านเจตคติของนักเรียนรัฐบาลที่มีต่อการเลือกยาเสพติด และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับเจตคติที่มีต่อยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา รัฐเท็กซัส ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีเจตคติที่ดีและสูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.4 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอาชีพต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพรับราชการ และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีเจตคติต่อ

สิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ล้วนเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มีการรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัวโดยตรง กล่าวคือ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพประจำอยู่แล้ว ทั้งนี้โดยประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 38.90 และประกอบอาชีพรับจ้างมากถึงร้อยละ 61.10 ซึ่งบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่และประกอบอาชีพต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จึงย่อมจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ ความคิด และสติปัญญาในการวินิจฉัยไตร่ตรองว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ และกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง จึงมีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีรายได้ตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูงทั้งสองกลุ่ม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง มีรายได้แน่นอนมั่นคงทุกคนแล้ว ยังเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ จึงย่อมเห็นคุณค่าของรายได้หรือเงิน เดือนที่เป็นผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนแล้ว ยังเป็นผู้ที่มีการผูกพันกับการใช้จ่ายในครอบครัว การศึกษาของบุตร และการศึกษาต่อของตน จึงส่งผลโดยตรงต่อเจตคติที่ไม่ดีหรือต่อต้านสิ่งเสพติดทั้งหลาย ซึ่งนอกจากจะทำให้สูญเสียเงินทองแล้ว ยังส่งผลต่อปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัวอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน นักศึกษาผู้ใหญ่ทั้งสองกลุ่มจึงเห็นคุณค่าของเงินและรายได้ของตนเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลดังนี้ จึงส่งผลให้นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดอยู่ในระดับสูง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ศึกษานอกระบบเรียนตามที่ตั้งของเขตการศึกษา นอกระบบเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 1 กับเขตการศึกษา 2 และนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 1 กับเขตการศึกษา 4 มี

เจตคติต่อยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ศึกษาในโรงเรียนเขตการศึกษา 1 ซึ่งได้แก่ โรงเรียนประถมทวิธาภิเศก และ โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ส่วนเป็นโรงเรียนที่อยู่แหล่งที่มีสิ่งเสพติดระบาดอยู่แพร่หลายโดยทั่วไป ดังนั้นนักศึกษาผู้ใหญ่จึงมักจะมีทัศนคติและรับรู้ถึงสิ่งเสพติดเหล่านี้เป็นอย่างดี จึงอาจเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ศึกษาในโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 1 มีเจตคติอยู่ในระดับต่ำกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่ศึกษาในโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 2 และ 4 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ เกิท เลวิน (สมบุรณ์ ศาลาชีวิน. 2526 : 24 - 25 ; อ้างอิงมาจาก Kurt Lewin. 1977) ที่ได้กล่าวถึงกฎแห่งพฤติกรรม โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึงสภาพบรรยากาศต่าง ๆ สภาพของสังคม ที่ตั้งของโรงเรียน ชั้นเรียน สภาพของชุมชน และอิทธิพลของกลุ่ม ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้และเจตคติของผู้ใหญ่โดยตรง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป มีดังนี้

1.1 ควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับสิ่งเสพติดแต่ละประเภทไว้ในห้องสมุดของสถานศึกษาที่มีเปิดสอนชั้นเรียนผู้ใหญ่ เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าและหาความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาผู้ใหญ่

1.2 ควรจัดโครงการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดให้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ในรูปของการศึกษาสัญจรไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีนักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียนในตอนเย็นหรือในวันหยุด

1.3 รัฐบาลควรจัดพิมพ์เอกสารให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และวิธีป้องกันภัยจากโทษของยาเสพติดไว้ตามสถานศึกษาและห้องสมุดประชาชน เพื่อให้ผู้สนใจหาอ่านและเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างสะดวก

1.4 ควรจัดกิจกรรมการฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับโรคและวิธีป้องกันยา

เสพติดแก่กลุ่มประชากรต่าง ๆ เช่น มีเพศต่างกัน อาชีพต่างกัน ประสบการณ์ต่างกัน และระดับความรู้ต่างกัน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้กับกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

2.2 ควรศึกษากับกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มเดิมนี้ แต่ใช้วิธีการศึกษาอื่น เช่น การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ที่มีอาชีพต่างกัน มีภูมิลำเนาต่างกัน และประกอบอาชีพในสถานประกอบการแตกต่างกัน เป็นต้น

2.4 ควรมีการทดสอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาผู้ใหญ่ทุกระดับ เพื่อเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดประเภทต่าง ๆ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ สำหรับใช้ในการวางแผนการณรงค์การปราบปรามและป้องกันยาเสพติดให้โทษในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม. การศึกษาคุณภาพชีวิตและสุขภาพเยาวชน สภาพการใช้สารเสพติดและทัศนคติเกี่ยวกับสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- กองฝึกอบรม-กองนิติการและพิสูจน์หลักฐาน สำนักงาน บ.ป.ส. กฎหมายและระเบียบเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กรุงเทพฯ : บ.วิศิษฐ์สิน, 2536.
- คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ถ้วน ขาวหนู. เทคนิคการสอนและการวัดผลสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.
- จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. ปัญหายาเสพติด : การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย. งานวิจัยลำดับที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- นิธิภา สุวนิช. ศึกษารายกรณีของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดคลีนิกยาเสพติด 8 ศูนย์บริการสาธารณสุข 22 วัดปากบ่อ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- นืออน กลิ่นรัตน์ และปรีชา กลิ่นรัตน์. รายงานการวิจัยเรื่องความเข้าใจในการป้องกันตนให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ประคองศรี แซ่เต็ง. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เจตคติ ต่อยาเสพติดของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. ปรินทิพย์

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. แนวทางป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2538.

_____. จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ใช้สารเสพติด. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการพิเศษ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2538.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์บริษัทปิงเกอร์ปรี๊น แอนด์ มีเดีย, 2535.

มาลี สมิทธิสัมพันธ์ และคนอื่น ๆ. ค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับ

การติดยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหิดล, 2522.

พน แสงสิงแก้ว และคนอื่น ๆ. การวิจัยสำรวจนักเรียนไทยติดยา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ, 2518.

"พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96. ตอนที่ 63. 27 เมษายน

2522.

วีรวรรณ สุธีรไกรลาศ. ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการยาเสพติดของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพย์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ศูนย์เวชศึกษาป้องกันวิทยาลัยครุบุรี. การศึกษาสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติด

สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุบุรี, 2527.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร.

ปรินทิพย์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2532. อัดสำเนา.

- สมชาย มัชฌิมาทศน์. ผลการเรียนรู้การป้องกันยาเสพติดให้โทษในวิชาสุขภาพศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีเรียนจากสไลด์ที่มีภาพอย่างเดียวและสไลด์แบบต่าง ๆ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2526. อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. เชียงใหม่ : ลานนาการพิมพ์, 2526.
- สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนป้องกันสารเสพติดในสถาน
ศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ.2535-2539). กรุงเทพฯ : อรุณสภา, 2534.
- สุพรรณิธีระเวชเจริญชัย. ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : บริษัท
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2536.
- เหม ทองชัย. ทัศนคติเชิงเสมอภาคของเยาวชนเขตพระโขนง. ปริญญาโท กศ.ด.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- อรเพ็ญ นาควัชร. ปัญหาสิ่งเสพติดและการควบคุม. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ช้างเผือก,
2525.
- Botvin, G.J. "Substance Abuse Prevention Research : Recent Developments
and Future Directions," Journal of School Health. 56(9) :
369 - 374 ; November, 1986.
- Brown, M.J. "Differences in Attitudes of Public School Student toward
Selected Drugs and the Relationship between These Attitudes and
Knowledge," Dissertation Abstracts International. 32(7) :
3752-53-A ; January, 1972.
- Feinstein, Levy S. "An Investigation of Illicit Prescription over
the Counter Drug Use in Undergraduate Student Population,"
Dissertation Abstracts International. 38 : 5935-A ; April,
1978.

- Jones, Wyman L. "A Study of Tenth Grade Student Attitude toward and Drug Knowledge of Drug Abuse When Related to a Drug Education Program," Dissertation Abstracts International. 35 : 2583-A ; November, 1974.
- Kendler, Howard H. Basic Psychology. California : W.A. Benjamin Inc., 1974.
- Kretch, D. and A.S. Crutchfield. Theory and Problem in Social Psychology. New York : McGraw-Hill, 1948.
- McGuire, W.J. "The Nature of Attitudes and Attitudes Change," in Handbook of Social Psychology. Vol. III. edited by G. Lindzey and E. Aronson. 2nd ed. p.136 - 314. Massachusette : Addison Wesley, 1969.
- Nowlis, H.H. "Coordination of Prevention Programs for Children and Youth," Public Health Report. 96(1) : 34 - 37 ; January/February, 1981.
- Rokcach, Milton. Beliefs, Attitudes and Values. San Francisco Jossey-Bess, 1970.
- Sears, D.O. and others. Social Psychology. 6th ed. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall Inc., 1988.
- Thurstone, L.L. Theory and Measurement. New York : John Wiley and Sons, 1967.
- Triandis, Henry C. Attitude and Attitude Change. New York : John Wiley and Sons, 1971.
- Spevack, M.G. "Drugs and the Adolescent High School Student : A Three Years Survey Study," Dissertation Abstracts International. 14 : 5748-A ; April, 1974.

Yamane, Taro. Statisticals An Introduction Analysis. 2nd ed.

Tokyo : John Weatherhill, Inc., 1970.

Whiddo, T.R. "A Comparative Study of Knowledge Attitude toward Drugs,
and Use of Drugs among Twelfth Grade Students in Class 1, 2
and 3 School in Western Montana," Dissertation Abstracts
International. 34(6) : 3426-A ; December, 1975.

ภาคผนวก

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กรกฎาคม 2540

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่

ด้วยข้าพเจ้ากำลังศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวัดความรู้ความเข้าใจและเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดต่อไป ในการนี้ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามกับนักเรียนในปกครองของท่านด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ของท่านในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ กรวยสวัสดิ์)

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่

ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนแบบชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งเสพติด

ตอนที่ 3 เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งเสพติด

ให้นักศึกษาตอบคำถามตามความเป็นจริง การตอบผลประเมินนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัย

เท่านั้น

ขอขอบคุณนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

(นายประเสริฐ กรวยสวัสดิ์)

ผู้ทำการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หรือเติมคำลงในช่องว่างซึ่งตรงตามสภาพของท่าน

1. เพศ
 - [] ชาย
 - [] หญิง
2. อายุ
 - [] ต่ำกว่า 18 ปี
 - [] 18 - 35 ปี
 - [] 35 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - [] มัธยมศึกษาตอนต้น
 - [] มัธยมศึกษาตอนปลาย
4. อาชีพ
 - [] รับราชการ
 - [] รับจ้าง
 - [] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ต่อเดือน
 - [] ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - [] 5,000 บาทขึ้นไป
6. เขตที่ตั้งของโรงเรียน
 - [] เขต 1
 - [] เขต 2
 - [] เขต 3
 - [] เขต 4

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด

แบบวัดตอนนี้เป็นเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติด โดยแต่ละข้อความมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับบนอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดจัดเป็นสิ่งเสพติดธรรมชาติ

- ก. ผีน
- ข. ยาบ้า
- ค. เฮโรอีน
- ง. โคเคน

2. ข้อใดจัดเป็นสิ่งเสพติดสังเคราะห์

- ก. ผีน
- ข. กัญชา
- ค. กระท่อม
- ง. เฮโรอีน

3. ข้อใดคือสิ่งเสพติดที่ออกฤทธิ์กดประสาท

- ก. กัญชา
- ข. ยาบ้า
- ค. มอร์ฟิน
- ง. แอลเอสดี

4. ข้อใดจัดเป็นสิ่งเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท

- ก. ผีน
- ข. กระท่อม
- ค. เฮโรอีน
- ง. แอลเอสดี

5. สิ่งเสพติดประเภทใดเป็นชนิดหลอนประสาท

- ก. ผิ่น
- ข. ยาบ้า
- ค. เฮโรอีน
- ง. แอลเอสดี

6. สิ่งเสพติดประเภทใดที่ออกฤทธิ์ผสมผสานกัน

- ก. กัญชา
- ข. มอร์ฟีน
- ค. เฮโรอีน
- ง. แอลเอสดี

7. สิ่งเสพติดประเภทใดที่ทำให้โทษร้ายแรงที่สุด

- ก. ผิ่น
- ข. กัญชา
- ค. เฮโรอีน
- ง. โคเคน

8. ส่วนใดของกัญชาที่ถือว่าเป็นสารเสพติด

- ก. ใบ
- ข. ดอก
- ค. ลำต้น
- ง. ยางเหนียว ๆ

9. ในวงการแพทย์ใช้อะไรรักษาโรคฮัน

- ก. ผิ่น
- ข. ยาบ้า
- ค. กัญชา
- ง. เฮโรอีน

10. ผู้ที่ได้รับยาฆ่าเกินขนาดจะมีอาการเช่นใด
- ง่วงนอน
 - อ่อนเพลีย
 - หวาดกลัว
 - นอนไม่หลับ
11. ยาฆ่ามีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าอย่างไร
- แอมเฟตามีน
 - โคเคน
 - แอลเอสดี
 - บาร์บิตูเรท
12. สารระเหยเป็นสิ่งที่เสียดัดประเภทใด
- ประเภทกดประสาท
 - ประเภทกระตุ้นประสาท
 - ประเภทหลอนประสาท
 - ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสานกัน
13. ข้อใดคือผลของสารนิโคตินที่มีต่อร่างกายของผู้สูบบุหรี่
- ทำให้เส้นเลือดตีบ
 - ทำให้หัวใจเต้นช้าลง
 - ทำให้ความดันเลือดต่ำ
 - ทำให้เกิดมะเร็งในเม็ดเลือด
14. ข้อใดคือโทษของทาร์ที่มีผลต่อร่างกายของผู้สูบบุหรี่
- ทำให้เกิดโรคมะเร็งที่ตับ
 - ทำให้เกิดโรคมะเร็งที่ปอด
 - ทำให้เกิดโรคมะเร็งในเม็ดเลือด
 - ทำให้เกิดโรคมะเร็งในหลอดเลือด

15. ข้อใดคือโรคที่อาจเกิดขึ้นกับผู้สูบบุหรี่
 - ก. โรคหัวใจ
 - ข. โรคเบาหวาน
 - ค. โรคมะเร็งที่ตับ
 - ง. โรคความดันเลือดต่ำ
16. ข้อใดจัดเป็นวิธีการเลือกสูบบุหรี่ได้ดีที่สุด
 - ก. พยายามคบเพื่อนที่ไม่สูบบุหรี่
 - ข. พยายามดื่มกาแฟแทนการสูบบุหรี่
 - ค. มีความตั้งใจจริงที่จะไม่สูบบุหรี่
 - ง. เลือกเอาวันใดวันหนึ่งเป็นวันสูบบุหรี่
17. ข้อใดที่ปริมาณแอลกอฮอล์น้อยที่สุด
 - ก. เบียร์
 - ข. ไวน์
 - ค. วิสกี้
 - ง. บรั่นดี
18. สุราที่ใช้ดื่มทำมาจากสารเคมีชนิดใด
 - ก. ปิวทิลแอลกอฮอล์
 - ข. เมทิลแอลกอฮอล์
 - ค. โรบริลแอลกอฮอล์
 - ง. เอทิลแอลกอฮอล์
19. ข้อใดคือฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ที่มีอันตรายต่อระบบประสาทส่วนกลาง
 - ก. ทำให้สมองมีนงง
 - ข. ทำให้หัวใจเต้นช้าลง
 - ค. ทำให้ความดันเลือดต่ำ
 - ง. ทำให้การทำงานของฮอร์โมนผิดปกติ

20. ข้อใดคือลักษณะอาการของผู้ติดสุราเรื้อรัง
- บัสสาวะบ่อย
 - ร่างกายซูบผอม
 - แขนขาจะบวมแดง
 - เกิดอาการช็อคเมื่อไม่ได้ดื่มสุรา
21. ผู้ที่ติดสิ่งเสพติดแล้ว เมื่อหยุดเสพจะมีอาการเป็นอย่างไร
- กระปรี้กระเปร่า
 - ง่วงเหงาหาวนอน
 - สนุกสนานร่าเริง
 - มีอาการเป็นปกติ
22. ข้อใดเป็นวิธีป้องกันอันตรายจากสิ่งเสพติด
- ใช้ยาโดยรับคำแนะนำจากแพทย์
 - ทดลองเสพเพื่อรู้ถึงอาการที่แท้จริง
 - ทาลิจิตาจิให้ร่าเริงปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน
 - นำผู้ติดยาเสพติดไปรักษากับแพทย์
23. เราจะสังเกตลักษณะของผู้ติดยาเสพติดได้ง่ายที่สุดจากข้อใด
- หายใจลึก
 - วิตกกังวล
 - ความจำเสื่อม
 - รูปโฉมผิวพรรณซีด
24. การใช้เวลาในข้อใดที่อาจนำไปสู่การเสพยาเสพติด
- ไปห้องสมุดอ่านหนังสือ
 - ใช้ชีวิตอยู่บ้านมากที่สุด
 - มั่วสุมกับเพื่อนฝูงเป็นประจำ
 - ไปเที่ยวตามบ้านเพื่อนที่เสพยาเสพติด

25. ถ้าหากเพื่อนของเราติดสิ่งเสพติด เราควรจะทำอย่างไร

- ก. แนะนำให้ไปรักษา
- ข. ส่งสารเห็นอกเห็นใจ
- ค. หลีกให้ห่างไกล
- ง. พาตำรวจมาจับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อสิ่งเสพติด

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ต้องการถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษา โดยจะมีข้อความให้นักศึกษาอ่านดูก่อน เมื่อนักศึกษาอ่านแล้ว ให้พิจารณาว่าข้อความนี้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักศึกษาอย่างไร คำตอบของนักศึกษาจะไม่ถูกหรือผิด เพราะความเชื่อของแต่ละคนไม่เหมือนกัน สิ่งสำคัญก็คือขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาให้มากที่สุด

2. คำตอบของนักศึกษาไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อตัวนักศึกษา หรือทำให้ตัวนักศึกษาต้องคำนึงถึงชื่อเสียงของผู้อื่นใดทั้งสิ้น จะนั้นขอให้นักศึกษาสบายใจในการตอบ ผลการประเมินนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางวิชาการเท่านั้น

3. วิธีตอบแบบสอบถามกระหาดังนี้ ให้นักศึกษาอ่านข้อความแต่ละข้อความอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่แน่ใจ

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. การเสพสิ่งเสพติดเป็นการบั่นทอนสุขภาพร่างกาย....			
2. การทดลองเสพสิ่งเสพติดเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม.....			
3. การเสพสิ่งเสพติดทำให้สติปัญญาเสื่อมทรम.....			
4. การเสพสิ่งเสพติดช่วยให้มีความรู้สึกรักเกื้อ.....			
5. การนำกัญชามาปรุงกับอาหารทำให้อาหารมีรสชาติดีขึ้น.....			
6. คนที่สูบกัญชาเป็นบุคคลที่มีความสุภาพอ่อนโยน.....			
7. คนที่สูบกัญชาเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจของสังคม.....			
8. ผู้ใช้แรงงานควรเสพยาบ้าเพราะจะทำให้ขยัน.....			
9. รัฐบาลควรปล่อยให้เสพยาบ้าโดยเสรี.....			
10. การเสพสารระเหยทำให้เกิดอันตรายต่อระบบหายใจ.....			
11. การเสพสารระเหยอาจนำไปสู่การรัวยาเสพติดที่ร้ายแรง.....			
12. ผู้ที่เสพสารระเหยมักเป็นกับพวกวัยรุ่น.....			
13. การสูบบุหรี่ช่วยให้ผ่อนคลายอารมณ์.....			
14. การสูบบุหรี่ช่วยเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น.....			
15. การดื่มสุราเป็นสิ่งจำเป็นในการเข้าสังคม.....			
16. ลูกผู้ชายจะต้องดื่มสุราให้เป็น.....			
17. การดื่มสุราเป็นประจำทำให้สุขภาพทรุดทรม.....			
18. การดื่มสุราเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุในการขับขี่ยานพาหนะ.....			
19. การดื่มสุราช่วยให้มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น.....			

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
20. การคบเพื่อนที่เสพยาเสพติดจะทำให้ถูกชักจูงไปสู่ การเสพยาเสพติดได้.....			
21. การเสพยาเสพติดจะทำให้เสียทรัพย์โดยไม่จำเป็น...			
22. รัฐบาลควรห้ามการโฆษณาเสพยาเสพติดทุกชนิดทาง สื่อมวลชน.....			
23. รัฐบาลควรออกกฎหมายควบคุมอายุของผู้ซื้อเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์.....			
24. นักศึกษาควรช่วยทางโรงเรียนป้องกันการแพร่ระบาดของ ของสิ่งเสพติด.....			
25. โรงเรียนควรวางมาตรการเข้มงวดในการลงโทษ นักศึกษาที่เสพยาเสพติด.....			

(นายประเสริฐ กรวยสวัสดิ์)

3 มีนาคม 2540

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายประเสริฐ กรวยสวัสดิ์
 เกิดวันที่ 22 พฤศจิกายน 2489
 สถานที่เกิด อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 122/21 ถ.วิภาวดีรังสิต
 ดินแดง กรุงเทพมหานคร
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ดินแดง กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2510 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูนครราชสีมา
- พ.ศ.2519 การศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- พ.ศ.2541 การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อสิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่

ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ประเสริฐ กรวยสวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2541

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อ
สิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อ
สิ่งเสพติดของนักศึกษาผู้ใหญ่เหล่านั้น และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติดังกล่าว โดยจำแนกตาม
เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวนรวมทั้งสิ้น 393 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที
การทดสอบค่าเอฟ และวิธีของนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพียงร้อยละ 3.31
มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 76.08 มีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งเสพติดอยู่
ในระดับปานกลาง และร้อยละ 20.61 อยู่ในระดับน้อย
2. นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่นักศึกษามีเจตคติต่อสิ่งเสพติดในทางลบ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า มีเจตคติในทางลบเกือบทุกข้อ ยกเว้นในเรื่องการสูบบุหรี่ นักศึกษาส่วนใหญ่นักศึกษามีเจตคติที่
เป็นกลาง
3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีเพศและที่ตั้งเขตโรงเรียนต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อ
สิ่งเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีเจตคติต่อสิ่งเสพติดแตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY ON KNOWLEDGE, UNDERSTANDING AND ATTITUDES TOWARD NARCOTIC
DRUGS OF ADULT STUDENTS AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL
IN BANGKOK METROPOLIS

ABSTRACT

BY

PRASERT KUAYSAWAT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purposes of this research were to study knowledge and understanding in narcotic drugs of adult students at the upper secondary level in Bangkok Metropolis, to study attitudes toward the narcotic drugs of those adult students, and to compare such attitudes as classified by gender, age, educational level, occupation, monthly income, and school location.

The sample used in the research were 393 adult students at the upper secondary level in Bangkok Metropolis, derived through the simple random sampling technique. The instrument used for collecting the data was the questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and the Newman-Keuls' Method.

The main research findings were summarized as follows:-

1. The adult students at the upper secondary education level in Bangkok Metropolis of only 3.31 percent had knowledge and understanding in narcotic drugs at a high level, 76.08 percent at a moderate level, and 20.61 percent at a low level.

2. The adult students in majority had negative attitudes toward narcotic drugs. When considered by item, it was found that they had negative attitudes toward narcotic drugs in nearly all items, except on smoking marijuana the majority students had attitudes at a neutral level.

3. The adult students with different genders and school locations had attitudes toward narcotic drugs with statistically significant difference at the .01 level, whereas students with different educational levels had attitudes toward narcotic drugs with statistically significant difference at the .05 level.

4. The adult students with different ages, occupations and monthly salaries had attitudes toward narcotic drugs with no statistically significant difference.